

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від "___" _____ 2025 р. №___

Київ

**Про схвалення Стратегії розвитку циркулярної економіки України
до 2035 року, як складової інтеграції в ЄС**

1. Схвалити Стратегію розвитку циркулярної економіки України до 2035 року, як складової інтеграції в ЄС (далі – Стратегія), що додається.
2. Затвердити операційний план заходів з реалізації у 2025-2027 роках Стратегії розвитку циркулярної економіки України до 2035 року, як складової інтеграції в ЄС (далі – операційний план), що додається.
3. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади подавати щороку до 1 лютого Мінекономіки та Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів інформацію про стан виконання операційного плану.
4. Мінекономіки разом з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів:
 - 1) подавати щороку до 1 квітня Кабінетові Міністрів України звіт про стан реалізації Стратегії та виконання операційного плану, після їх розгляду Міжвідомчою координаційною радою;

2) подати Кабінетові Міністрів України:

до 1 вересня 2027 р. проект операційного плану заходів з реалізації у 2028 – 2030 роках Стратегії;

до 1 вересня 2030 р. проект операційного плану заходів з реалізації у 2031 – 2033 роках Стратегії;

до 1 вересня 2033 р. проект операційного плану заходів з реалізації у 2034 – 2035 роках Стратегії.

5. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади під час формування проекту Державного бюджету України на відповідний рік передбачати кошти в межах реальних можливостей бюджету, необхідні для виконання заходів Стратегії, схваленої цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

СХВАЛЕНО

розпорядженням Кабінету Міністрів України

від "___" _____ 2025 р. № ___

СТРАТЕГІЯ
розвитку циркулярної економіки України до 2035 року,
як складової інтеграції в ЄС

**Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії, і нормативно-
правових актів, що діють у відповідній сфері**

В 2022 році Україна отримала статус кандидата на членство в Європейському Союзі, а в 2024 році Європейська Комісія запропонувала новий механізм фінансової допомоги Україні від ЄС "Ukraine Facility" (Регламент ЄС 2024/792). З метою реалізації ініціативи ЄС "Ukraine Facility" розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 р. № 244 схвалено План України, яким передбачено розроблення Стратегії, впровадження принципів циркулярної економіки та плану заходів щодо її реалізації.

Шлях України до членства в ЄС також передбачає завершення трансформації всіх сфер до стандартів ЄС та гармонізацію законодавства України з законодавством ЄС, зокрема впровадження Директив ЄС у сфері управління відходами та ресурсами, екодизайну, ресурсоефективності та зменшення викидів. Впровадження цінностей сталого розвитку, соціальної відповідальності, поводження з відходами та досягнення кліматичної нейтральності потребує співпраці центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, бізнесу й інститутів громадянського суспільства.

Розробка стратегії розвитку циркулярної економіки гармонізована з наявною системою управління відходами яка знаходиться в процесі реформування і приведення у відповідність до європейської моделі управління відходами та законодавства ЄС.

Необхідність прийняття Стратегії зумовлена:

набуттям статусу кандидата в члени ЄС та гармонізацією українського законодавства; відсутністю законодавчого акту, який комплексно та ефективно сприяє переходу України до циркулярної економіки та забезпечує єдину термінологію та правове регулювання у цій сфері. ~~Так, наприклад, в нормативно-правових актах Мінекономіки використовує термін «циркулярна економіка», Міндовкілля — "кругова економіка". В нормативних документах використовується термін "економіка замкнутого циклу", який можна трактувати як "циркулярна економіка", так і "економіка переробки";~~

недостатньою координацією центральних органів виконавчої влади, які відповідають за впровадження політики в сфері розвитку циркулярної економіки, що зумовлює необхідність створення стратегічного документу з регламентацією механізму координації діяльності міністерств в цій сфері;

неповним виконанням вже прийнятих програмних документів, наприклад цілі Стратегії екологічної політики України на період до 2020 року у сферах сталого споживання та виробництва, а також оцінки екологічних ризиків створює проблему більш чіткого формулювання цілей, які можуть бути досягнуті реалістичними завданнями із визначеними

ресурсами та термінами виконання, формування чіткого порядку проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації стратегії та звітування, створення операційного плану (Action Plan);

проблемою захисту національних інтересів в переговорах з ЄС про оновлення Додатків до Угоди зокрема в сфері сталого розвитку та торгівлі, що створює необхідність формування якісної позиції на переговорах про членство в ЄС в сфері циркулярної економіки;

недосконалість механізмів державно-приватного партнерства та стимулювання бізнесу;

необхідність формування ланцюгів додаткової вартості для циклічних продуктів;

впровадження інновацій в сфері формування замкнених ланцюгів, **переробки відновлення** відходів, формування ринку вторинних ресурсів, кластеру **переробки відновлення** відходів;

потребою створення нормативно-правової бази в сфері циркулярної економіки на основі залучення міжнародних експертів, центральних органів виконавчої влади, законодавчої влади, інститутів громадянського суспільства, бізнесу та місцевого самоврядування;

потребою приведення українського законодавства в сфері управління відходами до законодавства ЄС у цій сфері;

відсутністю системи розширеної відповідальності виробника та потребою прийняття законодавства у сфері управління окремими потоками відходів зокрема: упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей і акумуляторів, видобувної промисловості, транспортних засобів, знятих з експлуатації, мастил, шин, текстилю, аграрних відходів;

відсутністю єдиної державної системи обліку утворення та управління окремими потоками відходів;

відсутністю мінімальних цільових показників рециклінгу відходів та економічних стимулів до їх виконання, низьким податком на захоронення відходів;

наявністю відходів руйнувань, що утворилася внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України та нагальною необхідністю удосконалення правового регулювання у цій сфері;

низька поінформованість населення України щодо позитивного впливу циркулярної економіки як на стан довкілля так і на добробут населення.

Стратегія відповідає та узгоджується зі змістом Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України "Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони", зокрема щодо необхідності імплементації Директив ЄС у сфері управління відходами та ресурсами.

Стратегія також враховує Новий план дій ЄС з циркулярної економіки (2020), ~~який~~ та передбачає, зокрема:

1) розробку **етіжних сталих** продуктів, включаючи встановлення принципів сталого розвитку та інших відповідних способів регулювання таких аспектів:

- підвищення довговічності, придатності до повторного використання, модернізації та ремонту товарів, усунення або обмеження наявності небезпечних хімічних речовин у продуктах, а також підвищення їх ресурсоефективності;

- збільшення вмісту вторинної сировини у продукції за умови забезпечення її належних експлуатаційних характеристик і безпечності;

- створення умов для відновлювального виробництва та високоякісного рециклінгу;

- зменшення вуглецевого та загального екологічного сліду;

- обмеження одноразового використання та протидія передчасному моральному зносу товарів;
- запровадження заборони на знищення непроданих довговічних товарів;
- стимулювання моделей «продукт як послуга» або інших бізнес-моделей, за яких виробники зберігають право власності на продукт або відповідальність за його функціональні характеристики протягом усього життєвого циклу;
- мобілізація потенціалу цифровізації інформації про продукти, зокрема шляхом запровадження цифрових паспортів і маркування;
- запровадження стимулюючих механізмів залежно від рівня сталості продукції, зокрема через вимоги до екологічних характеристик, критерії циркулярності у публічних закупівлях, податкові та фінансові стимули та інші інструменти державної підтримки.

2) розширення прав і можливостей споживачів та громадських осіб—публічних замовників, що включає:

- забезпечення отримання споживачами достовірної та актуальної інформації про товари в місцях їх продажу, зокрема щодо терміну служби, можливостей їх ремонту, доступності запасних частин, ремонтних послуг і технічної документації та іншої екологічної інформації, з метою підтримки усвідомленого вибору та продовження життєвого циклу товарів;
- посилення захисту прав споживачів від екологічної інформації про продукцію, що вводить в оману, а також від передчасного морального та функціонального зносу продукції;
- поетапне запровадження та розвиток права на ремонт, включно з розширенням доступу до запасних частин, ремонтних послуг, інструкцій і технічної документації, а також, для окремих категорій продукції (зокрема ІКТ та електроніки), — до послуг з модернізації та оновлення;
- впровадження методологій екологічного сліду продукту та організації (Product Environmental Footprint та Organisation Environmental Footprint) та поступова інтеграція таких підходів до критеріїв екологічного маркування;
- розширення ролі екологічного маркування як інструменту інформування та стимулювання сталого споживання через критерії оцінювання довговічності, ремонтпридатності, можливості перероблення та вміст вторинних матеріалів в продукції;
- впровадження критеріїв циркулярної економіки до публічних закупівель у визначених секторах економіки;
- запровадження системи моніторингу та звітності щодо застосування екологічних критеріїв у публічних закупівлях, із забезпеченням балансу між прозорістю та недопущенням надмірного адміністративного навантаження на замовників;
- посилення інституційної спроможності публічних замовників, у тому числі через підготовку методичних рекомендацій, навчальні програми, обмін кращими практиками у сфері зелених публічних закупівель.

3) циклічність у виробничих процесах, що включає:

- інтеграцію принципів циркулярної економіки у промислові процеси, зокрема шляхом урахування циклічності ресурсів у вимогах до проектування виробничих процесів, дозволів, технологічних регламентів та національних довідкових документів з найкращих доступних технологій;
- сприяння розвитку промислової симбіозі як інструменту оптимізації використання ресурсів, включно зі створенням умов для обміну побічними продуктами, відходами, вторинною сировиною, водою та енергією між підприємствами, а також впровадженням механізмів обліку, звітності та добровільного підтвердження таких практик;

- підтримку розвитку сталого та циркулярного сектору біоекономіки, зокрема використання відновлюваних біологічних ресурсів, побічних продуктів аграрного та харчового секторів відповідно до критеріїв екологічної безпечності та відтворюваності;

- використання цифрових технологій для відстеження, простежуваності та картографування потоків ресурсів (матеріалів, енергії, води, побічних продуктів) у межах виробничих процесів, індустріальних парків і ланцюгів створення вартості;

- стимулювання впровадження «зелених» і ресурсоефективних технологій шляхом розвитку систем їх оцінювання, перевірки та підтвердження екологічних характеристик, у тому числі з використанням підходів до верифікації екологічних технологій;

- розвиток циркулярної співпраці між малими та середніми підприємствами, зокрема через кластерні ініціативи, програми навчання і консультування, трансфер знань та інтеграцію МСП у ланцюги циркулярної доданої вартості.

Стратегія розроблена з урахуванням потреби ~~адаптації~~ прийняття національних стандартів, гармонізованих з міжнародними і європейськими стандартами, у сфері циркулярної економіки та суміжних галузях.

~~ISO 59004:2024 Циркулярна економіка — Словник, принципи та керівництво по впровадженню;~~

~~ISO 59010:2024 Циркулярна економіка — Керівництво по переходу бізнес-моделей і мереж створення цінностей;~~

~~ISO 59020:2024 Циркулярна економіка — Вимірювання та оцінка ефективності циркулярної продуктивності;~~

~~На основі цих стандартів необхідно розробити єдиний нормативний (методологічний) документ з циркулярної економіки, який передбачений операційним планом, де має бути визначено термін "циркулярна економіка", що єдиний уніфікований еквіваленту "Circular Economy" та принципи циркулярної економіки.~~

Крім того, у жовтні 2024 року прийнято Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики», відповідно до якого державна кліматична політика спрямована на досягнення кліматичної нейтральності України до 2050 року (стаття 4).

Окремі заходи та завдання у цій сфері також розроблені у національних стратегічних документах, зокрема в:

Національній економічній стратегії на період до 2030 року, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 № 179.

Стратегії впровадження підприємствами звітності із сталого розвитку, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2024 № 1015-р;

Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 № 821-р;

Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. №695 (оновлена в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 940).

Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2023 р. №176-р.

Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, яка затверджена Указом Президента України від 11 серпня 2021 № 347/2021.

Основних засадах (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, які затверджено Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII.

Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р.

Стратегії продовольчої безпеки України на період до 2027 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. №684-р.

Стратегії розвитку розподіленої генерації на період до 2035 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 липня 2024 р. №713-р.

Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. № 483-р.

Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р.

Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024-2026 роки, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2024 р. № 76-р.

Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1163-р.

У сфері управління відходами у 2023 році набув чинності новий Закон України «Про управління відходами», який визначає правові, організаційні та економічні засади діяльності у сфері управління відходами, а також закладає основи для впровадження європейської моделі управління відходами та передбачає можливість введення розширеної відповідальності виробника.

Також у 2024 році затверджено Національний план управління відходами до 2033 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1353-р).

Враховуючи міжнародні зобов'язання України на шляху до членства в ЄС ця Стратегія також ґрунтується на актах Європейського Союзу у сфері циркулярної економіки, зазначених у додатку 1, а нормативно-правові акти, що розроблятимуться та прийматимуться на виконання цієї Стратегії, повинні базуватися на принципах, стандартах та положеннях відповідних актів європейського законодавства.

Аналіз поточного стану справ у сфері розвитку циркулярної економіки, тенденцій та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

Набуття Україною статусу кандидата до ЄС формує тренд суттєвої трансформації державної політики в сфері циркулярної економіки, яка не вичерпується управлінням (поводженням) з відходами, але й передбачає новий дизайн замкненого циклу від проектування, видобутку ресурсів, виробництва, експлуатації, ~~нереробки, утилізації~~ **відновлення** та повторного використання.

Створення Стратегії розвитку циркулярної економіки до 2035 року як складової інтеграції в ЄС та поступового залучення українського бізнесу, державного управління, місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства до цього процесу.

Стратегія намічає дорожню карту розв'язання визначених проблем та досягнення членства України в ЄС, доступу до фондів ЄС, отримання доступу до нових технологій та досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року.

Незважаючи на прийняття Закону України «Про управління відходами», який передбачає можливість введення розширеної відповідальності виробника, до цього часу залишається не вирішеним прийняття спеціалізованих законів у сфері управління окремими потоками відходів (упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей і акумуляторів, видобувної промисловості, транспортних засобів, знятих з експлуатації, мастил (олив), шин, текстилю, сільськогосподарських відходів тощо) відповідно до стандартів та права ЄС. Саме Стратегії розвитку циркулярної економіки дозволить вирішити ці питання.

Також вимоги Закону України «Про управління відходами» не повною мірою поширюються на відходи, що містять метали або їх сплави та металеві вироби, на які поширюється дія Закону України «Про металобрухт». Таким чином, в Україні залишається невирішеним питання повне поширення на металобрухт положень Рамкової директиви ЄС щодо відходів.

Згідно з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, Україна зобов'язалася привести своє національне законодавство у відповідність до ЄС щодо захисту навколишнього середовища, управління відходами, зміни клімату, захисту озонового шару, промислового забруднення та якості повітря.

Для вирішення визначених проблем, з огляду на ситуацію в Україні та ключові тренди ЄС необхідно:

розробити ~~нормативно-правову та нормативну базу у сфері циркулярної економіки єдиний нормативний (методологічний) документ, в якому буде визначено термін "циркулярна економіка", як єдиного уніфікованого еквіваленту "circular economy" та принципів циркулярної економіки відповідно до стандартів ISO 59004:2024, ISO 59010:2024, ISO 59020:2024~~, а також забезпечити належну координацію між зацікавленими сторонами та термінологічну визначеність в нормативно-правових актах;

гармонізація нормативно-правових актів України з ЄС в контексті досягнення кліматичної нейтральності до 2050 р.;

розвиток механізмів державно-приватного партнерства та стимулювання бізнесу для формування ланцюгів додаткової вартості для циклічних продуктів;

впровадження інновацій в сфері формування замкнених ланцюгів, ~~нереробки відновлення~~ відходів, формування ринку вторинних ресурсів, розвитку кластеру ~~нереробки відновлення~~ відходів.

Крім того, під час переходу до циркулярної економіки також необхідно застосовувати інноваційні підходи, які наведені нижче.

Удосконалення систем продуктів і послуг (PSS) є провідним підходом до сприяння циркулярній та ресурсоефективній економіці. Переходячи від продажу продуктів як окремих товарів до надання комплексних рішень, які задовольняють потреби клієнтів і створюють додану вартість, PSS змінюють традиційні бізнес-моделі. Їхній потенціал для підвищення стійкості привернув значну увагу, особливо в рамках принципів циркулярної економіки та оптимізації використання природних ресурсів.

Багаторівневий аналіз: визначає ключові функції PSS.

Аналіз бізнес-випадків: відображає взаємодію між зовнішніми учасниками та системою.

Серйозні ігри: допомагає зрозуміти вимоги PSS і дослідити їх життєвий цикл.

Якісне функціональне розгортання: узгоджує потреби клієнтів із дизайном.

Дослідження також показують, що ефективність використання ресурсів підвищується з більш тривалим використанням продукту, кращим доступом для споживачів і типом пропонованого продукту. Зміни на рівні PSS можуть змінити бізнес-моделі, сприяючи зменшенню використання матеріалів і зосередженню на створенні цінності. Це підтримує перехід від простого ефективного використання матеріалів до повного забезпечення достатності ресурсів.

Лізинг – це чудовий спосіб підтримки циркулярних моделей. Клієнти повертають актив лізинговій або орендній компанії, яка потім може передати його в оренду комусь іншому, продати, відремонтувати для повторного використання або безпечно ~~нереробити або утилізувати~~ відновити, якщо це необхідно.

Платформа спільного доступу – це бізнес-модель, яка заохочує користувачів ділитися продуктами, збільшуючи їх використання та цінність. Ключовою особливістю є те, що

компанія не виробляє і не володіє товарами – вона просто об'єднує людей, щоб краще використовувати невикористані ресурси. Приклади:

Каршерінг: спільне використання автомобілів.

Коворкінг: спільне використання офісних приміщень і витрат, таких як оренда, комунальні послуги та витратні матеріали.

Каучсерфінг: використання порожніх кімнат або диванів у будинках для тимчасового перебування.

Однорангове кредитування: зв'язок людей, які мають додаткові гроші, з тими, хто їх потребує, використання незадіяних коштів.

Цифрові платформи, такі як блокчейн, аналітика великих даних, хмарні технології, промислове моделювання та Інтернет речей, є доступними та широко використовуваними. Вони змінюють форму створення цінності підприємства, зосереджуючись на мережах, спонукаючи організації приймати більш орієнтовані на зовнішні структури **структури**.

У контексті циркулярної економіки цифрові платформи відіграють вирішальну роль, уможливаючи повторне використання ресурсів і продуктів. Вони з'єднують користувачів і підприємства для полегшення обміну, ремонту, відновлення та перерозподілу товарів. Використовуючи передові технології, ці платформи оптимізують потоки ресурсів, мінімізують відходи та подовжують життєвий цикл продуктів.

Приклади включають додатки для спільного використання автомобілів, платформи оренди обладнання та ринки відремонтованих товарів. Ці системи заохочують співпрацю зацікавлених сторін і підтримують стійкі практики, роблячи повторне використання ефективним і економічно життєздатним.

Таким чином, цифрові платформи є ключовими рушійними силами побудови більш циркулярної та ресурсоефективної економіки.

Інклюзивний характер розвитку циркулярної економіки

Важливим елементом реалізації цієї Стратегії є забезпечення інклюзивного розвитку циркулярної економіки в Україні.

В умовах значних економічних втрат внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України підтримка окремих категорій населення, що традиційно були недостатньо задіяні в економічній діяльності, дасть змогу надати новий імпульс економічному зростанню. Ця Стратегія передбачає заходи для забезпечення рівних можливостей, підтримки окремих категорій населення, таких як осіб з інвалідністю, ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб, а також за такими категоріями інклюзії, як гендерна, за віком, за етнічною ознакою (зокрема іммігрантів).

Передбачається активне залучення держави та партнерів з розвитку до розроблення та виконання стандартних тренувальних програм, спеціально адаптованих до потреб осіб з інвалідністю та ветеранів. Водночас такі проекти мають бути пов'язаними із конкретними домовленостями із бізнес-асоціаціями в сфері циркулярної економіки щодо працевлаштування учасників проектів, професійні навички яких будуть сертифіковані в рамках зазначених програм. Окремі програми підтримки мають допомагати роботодавцеві обладнати робоче місце під потреби особи з інвалідністю.

Передбачається надання окремої підтримки молодим громадянам, що здобувають освіту в сфері циркулярної економіки. Заохочення молоді, що здобуває освіту, дасть змогу збільшити інноваційність підприємств, зміцнити їх співпрацю із закладами вищої освіти та науковими установами, зменшить безробіття серед молоді.

Стратегічні цілі та показники їх досягнення

Мета Стратегії полягає в удосконаленні та забезпеченні належної координації державної політики у сфері циркулярної економіки, її розвитку в умовах повномасштабної збройної

агресії Російської Федерації проти України та післявоєнної відбудови шляхом створення умов для сталого розвитку, створення більш стійких продуктів, забезпечення трансформації послуг, бізнес-моделей та моделей споживання з метою скорочення утворення відходів та зниження викидів.

Стратегія містить чотири стратегічні цілі:

- розвиток та гармонізації законодавства для інтеграції в ЄС;
- розвиток ведення бізнесу;
- інформування населення та соціальна відповідальність бізнесу;
- сприяння інноваційному розвитку та “зеленому переходу”.

Показником реалізації Стратегії, що стосується одразу кількох стратегічних цілей, буде досягнення таких результатів до 2027 року:

адаптація та прийняття ~~Кабінетом міністрів України~~ **нормативно-правової та нормативної бази у сфері циркулярної економіки ЄС, зокрема стандартів ISO 59004:2024, ISO 59010:2024, ISO 59020:2024** до 2027 року;

досягнення до 2027 року частки перероблених відходів у загальному обсязі утворених відходів у розмірі 15 відсотків (6 відсотків у 2020 році);

Стратегічна ціль 1. Розвиток та гармонізації законодавства для інтеграції в ЄС.

Операційна ціль 1.1. Координація державної політики в сфері розвитку циркулярної економіки відповідно до стандартів ЄС.

Ця операційна ціль передбачас:

створення Міжвідомчої координаційної ради з питань розвитку циркулярної економіки в Україні за участі Міністерства економіки, довілля та сільського господарства, Міністерства розвитку громад і територій України та інших зацікавлених сторін з метою забезпечення єдиних підходів, термінології та координації при формуванні та реалізації державної політики в сфері циркулярної економіки;

забезпечення єдиної термінології та визначення терміну «циркулярна економіка» відповідно до стандартів ISO;

сприяння діяльності бізнес асоціації циркулярної економіки ~~згідно~~ **відповідно** до кращих практик ЄС із залученням малого та середнього бізнесу, інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування;

встановлення повноважень щодо організації, координації та реалізації державної політики у сфері циркулярної економіки відповідно до стандартів ЄС.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

розроблення та подання до Кабінету Міністрів України проекту розпорядження про створення Міжвідомчої координаційної ради, затвердження персонального складу та Положення про неї;

розроблення та прийняття ~~національних стандартів у сфері циркулярної економіки шляхом гармонізації з міжнародними стандартами серії ISO 59000; єдиного нормативного (методологічного) документу з циркулярної економіки, в якому буде визначено термін «циркулярна економіка», як єдиного уніфікованого еквіваленту «circular economy» та принципів циркулярної економіки відповідно до стандартів ISO 59004:2024, ISO 59010:2024, ISO 59020:2024;~~

розроблення нормативно-правових актів про внесення змін до чинних актів законодавства з метою сприяння розвитку циркулярної економіки в Україні;

внесення змін до статті 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» із визначенням повноважень щодо забезпечення реалізації заходів у сфері сталого розвитку, низьковуглецевої та циркулярної економіки;

внесення змін до положення про Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства щодо повноважень формування та реалізації державної політики у сфері сталого розвитку, низьковуглецевої та циркулярної економіки;

внесення змін до положень про інші зацікавлені центральні органи виконавчої влади (Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерство розвитку територій і громад, Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України,) щодо повноважень у сфері циркулярної економіки.

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

розроблено та прийнято національні стандарти у сфері циркулярної економіки шляхом гармонізації з міжнародними стандартами серії ISO 59000; ~~єдиний нормативний (методологічний) документ з циркулярної економіки, в якому буде визначено термін «циркулярна економіка», як єдиний уніфікований еквівалент "circular economy" та принципи циркулярної економіки відповідно до стандартів: ISO 59004:2024 Циркулярна економіка — Словник, принципи та керівництво по впровадженню; ISO 59010:2024 Циркулярна економіка — Керівництво по переходу бізнес-моделей і мереж створення цінностей; ISO 59020:2024 Циркулярна економіка — Вимірювання та оцінка ефективності циркулярної продуктивності;~~

утворено Міжвідомчу координаційну раду з питань розвитку циркулярної економіки в Україні (далі – Міжвідомча координаційна рада) за участі Міністерства економіки, довкілля і сільського господарства, Міністерство розвитку громад та територій України та інших зацікавлених сторін з метою забезпечення єдиних підходів, термінології та координації при формуванні та реалізації державної політики в сфері циркулярної економіки;

забезпечено співпрацю та сприяння діяльності бізнес асоціацій циркулярної економіки згідно до кращих практик ЄС із залученням малого та середнього бізнесу, інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування.

встановлено повноваження щодо організації, координації та реалізації державної політики у сфері циркулярної економіки відповідно до стандартів ЄС.

Операційна ціль 1.2. Приведення національного законодавства у відповідність до вимог європейського законодавства та стандартів ЄС у сфері циркулярної економіки.

Ця операційна ціль передбачає:

~~створення нормативно-правової бази у сфері екомаркування;~~ створення нормативно-правової бази щодо надання екологічної інформації про продукцію та посилення захисту споживачів від комерційної практики, що вводить в оману;

створення нормативно-правової бази у сфері обмеження використання певних небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні;

створення нормативно-правової бази у сфері мінімальних вимог до повторного використання води;

створення нормативно-правової бази у сфері використання осаду стічних вод у сільському господарстві;

створення нормативно-правової бази у сфері захисту вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел;

удосконалення нормативно-правової бази у сфері промислових та тваринницьких викидів;

удосконалення нормативно-правової бази у сфері енергоефективності;

створення нормативно-правової бази у сфері управління відходами упаковки;

створення нормативно-правової бази у сфері управління транспортними засобами, які зняті з експлуатації, а також управління відходами шин та масел (олив);

створення нормативно-правової бази у сфері управління відходами видобувної промисловості;

створення нормативно-правової бази у сфері управління відходами електричного та електронного обладнання (ВЕЕО);

створення нормативно-правової бази у сфері управління відходами батарей та акумуляторів;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових з впровадження циркулярної економіки актів у секторі будівництва на основі кращих практик ЄС;

створення нормативно-правової бази у сфері перевезення відходів;

створення нормативно-правової бази у сфері запобігання недобросовісним торговельним практикам у ланцюгу постачання сільськогосподарської та продовольчої продукції;

розроблення та впровадження національних стандартів (ДСТУ) щодо відновлення, повторного використання і оптимізації упаковки (як матеріалу), шляхом гармонізації з міжнародними стандартами серії ISO 18600;

створення інструменту прозорості та відстежуваності сталості та циркулярності продукції – паспорту циркулярності продукту (Product Circularity Data Sheet, PCDS);

впровадження статистичної звітності в секторі екологічних товарів та послуг відповідно до Регламенту (ЄС) №691/2011 Європейського Парламенту та Ради від 6 липня 2011 р. про європейські еколого-економічні рахунки.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

~~розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Регламенту ЄС 66/2010 про екомаркування ЄС; розроблення та прийняття змін до деяких законів України щодо надання екологічної інформації про продукцію та посилення захисту споживачів від комерційної практики, що вводить в оману, з метою приведення національного законодавства у відповідність до Директиви (ЄС) 2024/825 Європейського Парламенту та Ради від 28 лютого 2024 року про внесення змін до Директив 2005/29/ЄС та 2011/83/ЄС про розширення можливостей споживачів для зеленого переходу шляхом кращого інформування та кращого захисту від недобросовісної практики, та забезпечення впровадження схеми екомаркування ЄС в Україні;~~

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Директиви 2011/65/ЄС про обмеження використання певних небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні (перероблена версія);

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Регламенту ЄС 2020/741 про мінімальні вимоги до повторного використання води;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Директиви 86/278/ЄС щодо захисту навколишнього середовища, зокрема ґрунту, у разі використання осаду стічних вод у сільському господарстві;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Директиви щодо захисту вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел (91/676/ЄЕС).

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Директиви 2010/75/ЄС про промислові та тваринницькі викиди (комплексне запобігання та контроль забруднення) (перероблена версія);

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Директиви 2023/1791/ЄС про енергоефективність та внесення змін до Регламенту (ЄС) 2023/955 (перероблена версія);

розроблення оновленого проєкту Закону України «Про упаковку та відходи упаковки» для імплементації Регламенту ЄС 2025/40;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для повної реалізації Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»;

розроблення та подання до Верховної Ради України проєкту закону про транспортні засоби, які зняті з експлуатації, відходи шин та масел (олив);

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації закону про транспортні засоби, які зняті з експлуатації, відходи шин та масел (олив);

розроблення та подання до Верховної Ради України проєкту закону, необхідного для імплементації Директиви 2006/21/ЄС «Про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС»;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для реалізації закону необхідного для імплементації Директиви 2006/21/ЄС «Про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС» та повної імплементації вказаної Директиви;

розроблення та подання до Верховної Ради України проєкту закону, необхідного для імплементації Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE).

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для реалізації зазначеного закону та повної імплементації Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE);

розроблення та подання до Верховної Ради України проєкту закону, необхідного для імплементації Регламенту ЄС 2023/1542 щодо батарей та відходів батарей, що вносить зміни до Директиви 2008/98/ЄС та Регламенту (ЄС) 2019/1020 та скасовує Директиву 2006/66/ЄС «Про батареї та акумулятори та відходи батарей та акумуляторів»;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, необхідних для реалізації зазначеного закону та повної імплементації Регламенту ЄС 2023/1542;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які встановлюють цільові показники для підготовки відходів будівництва та знесення та відходів руйнації до повторного використання, рециклінгу, іншого матеріального відновлення, включаючи зворотне заповнення, та порядок їх виконання;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які встановлюватимуть вимоги та чіткі критерії для проведення вибіркового знесення будівель під час реалізації проєктів знесення та повторного використання конструкцій і матеріалів у нових проєктах будівництва, де це можливо;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які вимагають обов'язкове проведення аудитів перед демонтажем та розробку планів управління відходами;

визначити процедуру проведення додемонтажного аудиту, включаючи перелік матеріалів, які підлягають інвентаризації під час аудиту, що є придатними до підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого матеріального відновлення відходів, включаючи зворотне заповнення, та небезпечних матеріалів (такими як азбест, свинець або поліхлоровані біфеніли (ПХБ)), які підлягають безпечному обробленню;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які регламентують розроблення паспортів будівель для всіх новобудов, що спрощуватиме управління матеріалами під час демонтажних робіт наприкінці терміну експлуатації будівлі. Визначити структуру та зміст паспорту будівлі, включаючи вимоги до інвентаризації матеріалів, які можна підготувати для повторного використання або ~~переробити~~ **відновити** в кінці терміну експлуатації будівлі;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які затверджують стандарти та вимоги до процесів (технологій) та об'єктів (обладнання) підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого матеріального відновлення різних категорій відходів будівництва та знесення та відходів руйнації;

розроблення проектів національних стандартів (ДСТУ) для будівельних матеріалів, вироблених з відходів будівництва та знесення та відходів руйнації (або внесення змін в існуючі ДСТУ для будівельних матеріалів), включаючи вимоги до якості та безпеки таких матеріалів та відсоток використання вторинної сировини у новій будівельній продукції; ~~Подання проектів національних стандартів до Національного органу зі стандартизації для затвердження.~~

~~забезпечити обов'язкове застосування ДСТУ 9171:2025 Настанова щодо забезпечення збалансованого використання природних ресурсів під час проектування споруд у завданні на проектування, виконання проектувальних робіт та експертизи проектів будівництва;~~

~~розроблення та впровадження національних стандартів (ДСТУ) щодо відновлення, повторного використання і оптимізації упаковки (як матеріалу), шляхом гармонізації з міжнародними стандартами серії ISO 18600;~~

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які затверджують вимоги до розроблення цифрових паспортів продукції, виробленої з використанням відходів будівництва та знесення та відходів руйнації. Визначити структуру та зміст цифрових паспортів продукції, включаючи інформацію про походження та характеристики матеріалів. Впровадити національну електронну систему для реєстрації та зберігання цифрових паспортів;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Регламенту ЄС 1013/2006 про перевезення відходів;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для повної імплементації Директиви ЄС 2019/633 про недобросовісні торгові практики у відносинах між підприємствами у ланцюгу постачання сільськогосподарських та харчових продуктів;

~~розроблення та прийняття нормативно-правових актів, необхідних для імплементації Регламенту (ЄС) № 691/2011 Європейського Парламенту та Ради від 6 липня 2011 р. про європейські еколого-економічні рахунки в частині щодо звітності в секторі екологічних товарів та послуг та звітності по екологічних податках, та Регламенту Комісії (ЄС) 2015/2174 від 24 листопада 2015 року про орієнтовний збірник екологічних товарів і послуг, формат передачі даних для європейських екологічних економічних рахунків і модальності, структуру та періодичність звітів.~~

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

~~розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Регламенту ЄС 66/2010 про екомаркування ЄС; розроблено та прийнято зміни до деяких законів України щодо надання екологічної інформації про продукцію та посилення захисту споживачів від комерційної практики, що вводить в оману, та забезпечено впровадження в Україні схеми екомаркування ЄС;~~

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Директиви 2011/65/ЄС про обмеження використання певних небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні (перероблена **версія**);

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Регламенту ЄС 2020/741 про мінімальні вимоги до повторного використання води;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Директиви 86/278/ЄЕС щодо захисту навколишнього середовища, зокрема ґрунту, у разі використання осаду стічних вод у сільському господарстві;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Директиви щодо захисту вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел (91/676/ЄЕС);

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Директиви 2010/75/ЄС про промислові та тваринницькі викиди (комплексне запобігання та контроль забруднення) (перероблена версія);

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Директиви 2023/1791/ЄС про енергоефективність та внесення змін до Регламенту (ЄС) 2023/955 (перероблена версія);

розроблено та передано до Верховної ради України оновлений проєкт Закону України «Про упаковку та відходи упаковки», який забезпечує імплементацію Регламенту ЄС 2025/40;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, необхідні для повної реалізації Закону України «Про упаковку та відходи упаковки»;

розроблено та подано до Верховної Ради України проекту закону про транспортні засоби, які зняті з експлуатації, відходи шин та масел (олив);

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для реалізації зазначеного закону про транспортні засоби, які зняті з експлуатації, відходи шин та масел (олив) та повної імплементації вказаної Директиви;

розроблено та подано до Верховної Ради України проекту закону, необхідний для імплементації Директиви 2006/21/ЄС «Про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС»;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, необхідні для реалізації закону необхідного для імплементації Директиви 2006/21/ЄС «Про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС»;

розроблено та подано до Верховної Ради України проекту закону, необхідний для імплементації Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE) ;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, необхідні для реалізації зазначеного закону та повної імплементації Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE);

розроблено та подано до Верховної Ради України проекту закону, необхідного для імплементації Регламенту ЄС 2023/1542 щодо батарей та відходів батарей, що вносить зміни до Директиви 2008/98/ЄС та Регламенту (ЄС) 2019/1020 та скасовує Директиву 2006/66/ЄС «Про батареї та акумулятори та відходи батарей та акумуляторів»;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, необхідні для реалізації зазначеного закону та повної імплементації вказаної Директиви 2008/98/ЄС;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти для встановлення цільових показників щодо підготовки будівельних відходів до повторного використання, рециклінгу, іншого матеріального відновлення, включаючи зворотне заповнення, та порядок їх виконання;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, які встановлюватимуть вимоги проведення вибіркового знесення будівель під час реалізації проєктів знесення та

повторного використання конструкцій і матеріалів у нових проектах будівництва, де це можливо;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, які вимагають обов'язкове проведення аудитів перед демонтажем та розробку планів управління відходами;

визначено процедуру проведення додемонтажного аудиту, включаючи перелік матеріалів, які підлягають інвентаризації під час аудиту;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, які регламентують розроблення паспорту будівлі для всіх новобудов;

визначено структуру та зміст паспорту будівлі;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти, які затверджують стандарти та вимоги до процесів (технологій) та об'єктів (обладнання) підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого матеріального відновлення різних категорій відходів будівництва та знесення та відходів руйнації;

розроблено, прийнято та впроваджено стандарти (ДСТУ) для будівельних матеріалів, вироблених з відходів будівництва та знесення та відходів руйнації (або внесено зміни в існуючі ДСТУ для будівельних матеріалів);

встановлено обов'язковий відсоток використання вторинної сировини у новій будівельній продукції;

розроблено, прийнято та впроваджено національні стандарти (ДСТУ) у серії 18600;

розроблено, прийнято та впроваджено зміни у ДБН А.2.2-3 щодо застосування ДСТУ 9171 з метою ресурсоефективності у будівництві;

впроваджено паспорт циркулярності продукту (Product Circularity Data Sheet, PCDS) як інструмент прозорості та відстежуваності сталості та циркулярності продукції;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, які затверджують вимоги до розроблення цифрових паспортів продукції, виробленої з відходів будівництва та знесення та відходів руйнації;

визначено структуру та зміст цифрових паспортів продукції;

впроваджено національну електронну систему для реєстрації та зберігання цифрових паспортів;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Регламенту ЄС 1013/2006 про перевезення відходів;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для повної імплементації Директиви ЄС 2019/633 про недобросовісні торгові практики у відносинах між підприємствами у ланцюгу постачання сільськогосподарських та харчових продуктів;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, необхідні для імплементації Регламенту (ЄС) № 691/2011 Європейського Парламенту та Ради від 6 липня 2011 р. про європейські еколого-економічні рахунки в частині щодо звітності в секторі екологічних товарів та послуг та звітності по екологічних податках, та Регламенту Комісії (ЄС) 2015/2174 від 24 листопада 2015 року про орієнтовний збірник екологічних товарів і послуг, формат передачі даних для європейських екологічних економічних рахунків і модальності, структуру та періодичність звітів.

Стратегічна ціль 2. Розвиток ведення бізнесу

Операційна ціль 2.1. Сприяння розвитку секторів циркулярної економіки в Україні відповідно до плану дій ЄС

Ця операційна ціль передбачас:

розвиток циркулярної біоекономіки, на основі стратегії біоекономіки ЄС, яка передбачає забезпечення продовольчої безпеки та безпечності харчових продуктів, сталого управління природними ресурсами, зменшення залежності від невідновлюваних, несталих ресурсів для обмеження та адаптації до змін клімату, а також посилення європейської конкурентоспроможності та створення робочих місць та сприяє реалізації ініціативи “Європейський зелений курс”, а також інноваційним стратегіям промисловості, циркулярної біоекономіки та чистої енергії;

Європейське партнерство для текстилю майбутнього сприятиме трансформації текстильної промисловості в бік стійкості та циркулярності, узгоджуючи зі Стратегією ЄС щодо стійкого та циркулярного текстилю;

Європейське партнерство з інноваційних передових матеріалів для ЄС відповідно до Повідомлення про передові матеріали для промислового лідерства посилить технологічний суверенітет і промислову конкурентоспроможність у передових матеріалах. Партнерство задовольнить промислові потреби та прискорить проектування, розробку та впровадження в промисловість безпечних і стійких передових матеріалів і пов'язаних з ними технологій, придатних для циклічної економіки;

зменшення обсягу електронних відходів та підвищення ефективності використання ресурсів, запровадження вимог спільного зарядного пристрою для всіх портативних електронних пристроїв;

зменшення негативного впливу на здоров'я людей та довкілля від стійких органічних забруднювачів (СОЗ). Забезпечення правильності класифікації відходів. Забезпечення безпечного рециклінгу відходів, попередження перенесення забруднення у продукцію, виготовлену із матеріалів, відновлених з відходів;

продовження життєвого циклу електроніки через ремонт та повторне використання;

підтримка сервісних центрів та майстерень;

запровадження ефективної системи збирання та оброблення відходів електричного та електронного обладнання (ВЕЕО) для зменшення екологічного впливу та сприяння циркулярній економіці в Україні;

створення ринку вторинних будівельних матеріалів і запровадження ~~політики зелених застосування критеріїв циркулярності в публічних закупівлях~~ для заохочення використання ~~вторинних будівельних матеріалів будівельних матеріалів з вмістом відновлюваних матеріалів чи перероблених відходів у будівельних проєктах~~;

стимулювання ~~рецикловати рециклінгу~~ пластику, щоб утримувати матеріали в циклі якомога довше, а також використовувати більш стійкі альтернативи, які не містять пластику;

впровадження збирання та оброблення відходів батарей та акумуляторів;

створення модулю в інформаційній системі, в якій фіксуються щоденні, максимум щотижневі транзакції;

розроблення змін до Порядку віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, ~~затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2023 р. № 1214 і прийняти його~~;

внесення зміни до стандартів виробництва будівельних матеріалів та будівництва доріг;

розроблення проєкту змін до Закону України «Про публічні закупівлі».

розроблення критеріїв та порядку компенсації частини залізничних тарифів на перевезення шлаків до місць їх використання, провести публічне обговорення доцільності запровадження такого механізму;

?розроблення державної програми використання шлаків і золошлакових матеріалів у будівництві доріг;

впровадження системи продовольчих банків для мінімізації харчових відходів.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

перегляд та уточнення смарт-спеціалізації і цифровізації ланцюгів створення вартості в аграрному секторі, що дасть можливість покращити відстеження харчових продуктів у ланцюгу, забезпечить більш ефективне використання ресурсів;

використання відходів тваринництва в біоенергетиці;

розроблення проєкту акта Кабінету Міністрів України про встановлення зобов'язання щодо оснащення портативних електронних пристроїв роз'ємом USB Type C і підтримували протокол зв'язку USB Power Delivery, які вводяться в обіг в Україні відповідно до Директиви ЄС 2022/2380);

проведення інформаційної кампанії серед виробників та споживачів щодо нових вимог зменшення обсягу електронних відходів та підвищення ефективності використання ресурсів, запровадження вимог спільного зарядного пристрою для всіх портативних електронних пристроїв;

розроблення та впровадження стандартів безпечного та ефективного використання зарядних пристроїв;

розроблення законопроєкту про оновлення додатків до Стокгольмської конвенції щодо стійких органічних забруднювачів ратифікованих Законом № 949-V від 18.04.2007 згідно з останніми змінами міжнародної Стокгольмської конвенції;

розроблення проєкту акту Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту про стійкі органічні забруднювачі та зменшення кількості небезпечних хімічних речовин у відходах та виробничих процесах» відповідно до Регламенту ЄС 2019/1021 про стійкі органічні забруднювачі (~~перероблень~~);

проведення інформаційної кампанії серед підприємств щодо нових вимог та належного управління відходами;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо впровадження обов'язку виробників щодо розробки продуктів, що підлягають ремонту та рециклінгу (екодизайн);

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо створення стандартів для полегшення розбирання та ремонту електроніки;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів ~~законодавства, що забезпечує~~ щодо права споживачів на ремонт електронних пристроїв відповідно до Регламенту ЄС 2024/1781 від 13 червня 2024 року, що встановлює рамки для створення вимог екологічного дизайну для екологічно чистих продуктів, вносить зміни до Директиви (ЄС) ~~2020/20~~ 2020/1828 і Регламенту (ЄС) 2023/1542, а також скасовує Директиву 2009/125/ЄС;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо встановлення вимоги до виробників надавати доступ до запчастин та інформації для ремонту протягом тривалої години після продажу продукту;

проведення інформаційної кампанії серед споживачів щодо їх прав на ремонт;

створення програм субсидій для сервісних центрів та майстерень, що займаються ремонтом електроніки;

навчання та сертифікація майстрів з ремонту електронних пристроїв;

створення онлайн-платформ для пошуку сертифікованих ремонтних центрів.

розроблення та прийняття нормативно-правових актів, що відповідають вимогам Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕЕ) відповідно до завдання 2.4;

розроблення модуля інформаційної системи керування відходами для ВЕЕО;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо встановлення обов'язків для виробників щодо збирання та обробки ВЕЕО та відповідних цільових показників;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо сприяння бізнесу створенню інфраструктури для збирання та обробки ВЕЕО: створення пунктів збирання відходів у зручних місцях (магазини електроніки, супермаркети, місцеві центри збирання відходів); впровадження системи повернення старого обладнання під час купівлі нового (take-back scheme); сприяння створенню та роботі підприємствам, що займаються обробленням ВЕЕО;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо створення ринку вторинних будівельних матеріалів та запровадження ~~політики—зелених~~ застосування критеріїв ~~циркулярності в публічних закупівлях~~ для заохочення використання ~~вторинних будівельних матеріалів~~ будівельних матеріалів з вмістом відновлюваних матеріалів чи перероблених відходів у будівельних проєктах;

розроблення та прийняття методом перекладу ISO 4591 як національного нормативного документу якій встановить метод визначення середньої товщини плівки пластикового пакету з метою забезпечення контролю дотримання Закону України "Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України";

розроблення та прийняття постанови КМУ щодо ~~Наявду~~ Правил маркування пластикових пакетів;

розроблення та прийняття керівних принципів та нормативно-правових актів щодо надання пільг бізнесу при формуванні ланцюжків створення доданої вартості в контексті використання пластику;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо гармонізації європейських стандартів для визначення здатності пластикових пакетів до біорозкладання;

внесення змін до Закону України «Про обмеження обороту пластикових пакетів на території України» для встановлення заборони безоплатного розповсюдження біорозкладних пластикових пакетів;

розроблення та супроводження законопроєкту щодо зменшення негативного впливу одноразового пластику на довкілля, імплементація Директиви 2019/904 щодо зменшення впливу деяких пластикових виробів на навколишнє середовище;

розроблення проєкту Закону України про внесення змін до ПКУ щодо звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання, в тому числі операції з імпорту відходів пластмас, щодо яких було здійснено операції з відновлення;

розроблення проєкту постанови КМУ щодо затвердження переліку таких відходів пластмас;

розроблення державної програми для вирішення проблеми акумуляторів, що не перезаряджаються, з метою поступової відмови від їх використання там, де є альтернативи;

розроблення проєкту постанови КМУ щодо портативних цинк-марганцевих акумуляторів щодо заборони/суттєвого обмеження сольових батарей та щодо портативних літієвих для можливості списувати витрати на оброблення відходів без оподаткування цих коштів. Зокрема зробити штрафи при невиконанні законодавства про РВВ щодо батарей та акумуляторів досить високі та використати додаткові механізми;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо модуля інформаційної системи;

внести зміни до постанови КМУ №1214 від 17.11.2023р. «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів» (надати можливість придбання таких продуктів не тільки кінцевим споживачам, а й третім особам з метою ~~переробки~~ відновлення, а також скасувати необхідність гарантування використання побічних продуктів протягом 3-річного терміну);

внести зміни до ДСТУ Б В.2.7-46:2010 «Будівельні матеріали. Цементи загальнобудівельного призначення. Технічні умови», ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво» з метою максимізації шлакопортландцементу у виробництві бетонів, а також шлаколуужних цементів у будівництві доріг;

розроблення та передати розгляд Верховної Ради України зміни до Закону України «Про **громадські публічні закупівлі**», щоб закріпити обов'язковість використання відходів виробництва, в т.ч. металургійних шлаків, у випадках, коли такі продукти можуть бути повноцінними заміниками природних матеріалів;

розроблення порядку компенсації частини залізничних тарифів на перевезення шлаків до місць їх використання;

підготувати та затвердити державну програму з будівництва доріг, яка б передбачала обов'язкове використання шлаків та золошлакових матеріалів;

розроблення та впровадження механізму продовольчих банків для перерозподілу непроданих продуктів серед вразливих категорій населення шляхом запровадження механізму зобов'язань для ритейлерів та виробників передавати придатну їжу замість утилізації;

розробка економічних стимулів (податкові пільги, субсидії) для компаній, що беруть участь у продовольчих банках;

проведення інформаційно-освітньої кампанії серед громадськості та бізнесу щодо важливості зменшення харчових відходів;

впровадження механізмів моніторингу та контролю за передачею продуктів до продовольчих банків, уникнення недобросовісної практики списання їжі.

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

переглянуті та уточненні смарт-спеціалізації і цифровізації ланцюгів створення вартості в аграрному секторі, що дасть можливість покращити відстеження харчових продуктів у ланцюгу, забезпечить більш ефективне використання ресурсів згідно до індикаторів Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року;

досягнення рівня використання відходів тваринництва в біоенергетиці згідно до індикаторів Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року

розроблено та прийнято акт Кабінету Міністрів України Кабінету Міністрів України про встановлення зобов'язання щодо оснащення портативних електронних пристроїв роз'ємом USB Type C і підтримували протокол зв'язку USB Power Delivery, які вводяться в обіг в Україні відповідно до Директиви ЄС 2022/2380);

проведена інформаційна кампанія серед виробників та споживачів щодо нових вимог зменшення обсягу електронних відходів та підвищення ефективності використання ресурсів, запровадження вимог спільного зарядного пристрою для всіх портативних електронних пристроїв;

розроблено та впроваджено стандарти безпечного і ефективного використання зарядних пристроїв;

законопроект про оновлення додатків до Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі ратифікованої Законом № 949-V від 18.04.2007 згідно з останніми змінами міжнародної Стокгольмської конвенції розроблено та передано до Верховної ради України;

розроблено та прийнято акт Кабінету Міністрів України Про затвердження Технічного регламенту про стійкі органічні забруднювачі та зменшення кількості небезпечних хімічних речовин у відходах та виробничих процесах відповідно до Регламенту ЄС;

проведена інформаційна кампанія серед підприємств щодо нових вимог та належного управління відходами;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо впровадження обов'язку виробників щодо розробки продуктів, що підлягають ремонту та рециклінгу (екодизайн);

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо створення стандартів для полегшення розбирання та ремонту електроніки;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, щодо забезпечення права споживачів на ремонт електронних пристроїв;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, щодо встановлення вимоги до виробників надавати доступ до запчастин та інформації для ремонту протягом тривалого часу після продажу продукту;

проведена інформаційна кампанія серед споживачів про їхні права на ремонт;

створено програми субсидій для сервісних центрів та майстерень, які займаються ремонтом електроніки;

проведено навчання та сертифікація майстрів з ремонту електронних пристроїв;

збільшено кількість робочих місць у сфері ремонту електроніки; кількість сертифікованих майстрів та сервісних центрів;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти, що відповідають вимогам Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE);

розроблено модулі інформаційної системи управління відходами для ВЕЕО;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо встановлення обов'язків для виробників щодо збирання та оброблення ВЕЕО та відповідних цільових показників;

розроблено та прийнято нормативно-праві акти щодо сприяння бізнесу створенню інфраструктури для збирання та оброблення ВЕЕО. - створення пунктів збирання відходів у зручних місцях (магазини електроніки, супермаркети, місцеві центри збирання відходів); впровадження системи повернення старого обладнання при купівлі нового (take-back scheme); сприяння створенню та роботі підприємствам, що займаються обробленням ВЕЕО;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо створення ринку вторинних будівельних матеріалів і запровадження ~~політики~~ **зелених застосування критеріїв циркулярності у публічних закупівелях** для заохочення використання ~~вторинних будівельних матеріалів~~ **будівельних матеріалів з вмістом відновлюваних матеріалів чи перероблених відходів** у будівельних проектах;

розроблено та прийнято постанову КМУ щодо ~~Норяджу Правил~~ **маркування** пластикових пакетів;

розроблено та прийнято **методом перекладу ISO 4591 як національного нормативного документу якій встановить метод визначення середньої товщини плівки пластикового пакету;**

розроблено та прийнято керівні принципи та нормативно-правові акти про надання пільг бізнесу при формуванні ланцюжків створення доданої вартості в контексті використання пластику;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо гармонізації європейських стандартів для визначення здатності пластикових пакетів до біорозкладання;

розроблено зміни до Закону України «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України» для встановлення заборони безоплатного розповсюдження біорозкладних пластикових пакетів та передано до Верховної Ради України;

розроблено та прийнято закон щодо зменшення негативного впливу одноразового пластику на довкілля, імплементація Директиви 2019/904 про зменшення впливу деяких пластикових виробів на навколишнє середовище;

розроблено зміни до ПКУ щодо звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання, у тому числі операції з імпорту відходів пластмас, щодо яких було здійснено операції з відновлення та внесено до Верховної Ради України;

розроблено та прийнято постанову КМУ про затвердження переліку таких відходів пластмас;

розроблена та прийнято державну програму для вирішення проблеми акумуляторів, що не перезаряджаються, з метою поступової відмови від їхнього використання там, де існують альтернативи;

розроблено та прийнято постанову КМУ щодо портативних цинк-марганцевим акумуляторів щодо заборони/суттєвого обмеження сольових батарейок та щодо портативних літієвих для можливості списувати витрати на оброблення відходів без оподаткування цих коштів;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо модуля інформаційної системи;

прийнято зміни до Порядку віднесення речовин або предметів до побічних продуктів, що усувають перешкоди для розвитку сектору **переробки відновлення** відходів в Україні;

затверджено оновлені стандарти, ДСТУ Б В.2.7-46:2010 «Будівельні матеріали. Цементи загальнобудівельного призначення. Технічні умови», ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво» з метою максимізації шлакопортландцементу у виробництві бетонів, а також шлаколузних цементів у будівництві доріг;

розроблено зміни до Закону України «Про публічні закупівлі», які сприяють збільшенню використання відходів виробництва та передано до Верховної Ради України;

розроблено та прийнято порядок компенсації, запровадження якого могло би сприяти витісненню імпорту шлаків та збільшенню використання українських шлаків у цементній та інших галузях;

прийнята державна програма використання шлаків і золошлакових матеріалів у будівництві доріг;

за три роки з впровадження системи не менше 60% торговельних мереж передають продукти в продовольчі банки, які отримують вразливі категорії населення;

ухвалено зміни до Податкового кодексу щодо стимулювання передачі продуктів у продовольчі банки;

за три роки з впровадження системи охоплення не менше 5 млн осіб інформаційними кампаніями;

досягнення 30% тонн продуктів від поточних харчових відходів, переданих до продовольчих банків замість утилізації та отриманих вразливими верствами населення.

Операційна ціль 2.2. Сприяння створенню умов для бізнесу щодо формування ланцюжків створення вартості в контексті впровадження циркулярної економіки

Ця операційна ціль передбачас:

формування системи відкритих даних у сфері низьковуглецевої та циркулярної економіки;

просування цифрових інструментів та демонстраційних випадків на підтримку посилення циркулярності бізнес-моделей та продуктів у рамках національно пріоритетних ланцюгів створення вартості;

покращення умов для агробізнесу щодо формування ланцюжків створення вартості в контексті використання відходів сільськогосподарського виробництва для генерації електроенергії;

покращення умов для бізнесу виробництва будівельних матеріалів та будівельного бізнесу щодо формування ланцюжків створення вартості в контексті використання відходів руйнації для виробництва будівельних матеріалів;

покращення умов для бізнесу з видобутку корисних копалин з старих відходів гірничо-видобувного виробництва (хвостосховищ);

впровадження державних розв'язок зелених публічних закупівель із включенням критеріїв циркулярності.

впровадження фінансових механізмів для стимулювання впровадження циркулярних бізнес-моделей в агропромисловому комплексі;

впровадження найкращих доступних технологій і методів (НДТМ) у виробництві харчових продуктів та напоїв;

впровадження найкращих доступних технологій і методів (НДТМ) для установок з інтенсивного вирощування птиці або свиней;

розвиток циркулярних бізнес-моделей в агропромисловому секторі: стимулювання **нереробки відновлення** агропромислових відходів у добрива, відновлювальну енергетику та вторинну сировину;

впровадження найкращих доступних технологій і методів (НДТМ) у текстильній промисловості;

розвиток циркулярних бізнес-моделей у текстильній промисловості: стимулювання **новторного використання, нереробки рециклінгу** текстильних відходів та використання вторинної сировини;

розвиток циркулярних бізнес-моделей у гірничодобувній та металургійній промисловості;

формування попиту на сталі товари з боку держави, приватного сектору, громадян.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

розробити стандарти для оприлюднення даних у сфері низьковуглецевої та циркулярної економіки, які включатимуть вимоги щодо якості та доступності даних, а також встановлюватимуть процедури для їх оновлення та моніторингу;

розробити та прийняти керівні принципи щодо надання пільг агробізнесу при формуванні ланцюжків створення вартості в контексті використання відходів сільськогосподарського виробництва для генерації електроенергії;

подальший розвиток і вдосконалення ключових ланцюжків вартості продукції (KPVC) у пластмасі та упаковці шляхом відновлення, переходу та трансформації: очищення та рекультивация землі; перехід на виробництво продуктів харчування (REFOOD); безвідходне землеробство, виробництво та споживання органічних продуктів харчування;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів **щодо** надання пільг бізнесу з виробництва будівельних матеріалів та будівельного бізнесу **щодо** при формуванні ланцюжків створення вартості в контексті використання відходів руйнації для виробництва будівельних матеріалів;

розроблення та прийняття нормативно-правові акти надання пільг бізнесу з видобутку корисних копалин з старих відходів гірничо-видобувного виробництва (хвостосховищ);

обмін досвідом і практиками з країнами-членами ЄС з метою покращення власної спроможності запроваджувати політику ефективного використання ресурсів, сприяння інноваціям та зеленому зростанню через **нижчі державні зелені публічні закупівлі (GPP, CPP)**;

розробити та впровадити модуль інтеграції калькулятора нецінових критеріїв у річний план закупівель із відображенням у фронт-енд інтерфейсі авторизованих майданчиків для критеріїв, які можна сформулювати у зазначеному калькуляторі (<https://nk.prozorro.ua/>);

розробити та імплементувати модуль для формування “підказок” екологічних вимог, замовнику під час вибору коду державного класифікатору товару, при плануванні закупівель (має перспективи інтеграції AI);

створення та забезпечення діяльності постійної Служби підтримки зелених публічних закупівель;

актуалізація впроваджених інструментів зелених публічних закупівель та розробка нових, які у тому числі будуть актуальними для циркулярних публічних закупівель;

проведення аналізу готовності ринку до подальшого впровадження зелених публічних закупівель, визначення пріоритетних категорій товарів та відбір категорій, які забезпечать найбільш релевантний досвід при проведенні пілотних публічних закупівель із застосуванням критеріїв циркулярності;

розроблення циркулярних критеріїв для закупівель з високою доданою вартістю, що дає змогу запобігти марнотратству рядкової та критично важливої сировини, прокладає шлях до вибору більш ефективних матеріалів або продуктів і запуску підтримки екологічно свідомого дизайну за принципами, наприклад, від колиски до колиски;

проведення пілотних зелених публічних закупівель із застосуванням критеріїв циркулярності;

доповнення технічних специфікацій товарів у Prozorro Market вимогами щодо їх екологічних характеристик з посиланням на відповідні стандарти, маркування та підтвердні документи з метою надання замовникам можливості використання технічних специфікацій товарів з Prozorro Market у всіх інших закупівлях (технічна можливість використання технічних специфікацій з Prozorro Market під час проведення інших видів конкурентних торгів вже реалізована у системі);

розроблення Методичних рекомендацій (з використанням CircPro тощо) для співпраці у сфері зелених і ~~циклічних-державних~~ публічних закупівель) та набору інструментів для ~~державних~~ публічних закупівель, щоб включити ~~етікети-та~~ екологічні критерії в ключові сектори циркулярної економіки, такі як будівництво, транспорт, енергетика, харчування та громадське харчування, текстиль, миючі засоби, папір та ІТК-обладнання;

розроблення пакету прикладів (template) для замовників із застосування екологічних / циркулярних критеріїв в публічних закупівлях в комплекті з template тендерної документації із типовими формулюваннями розділів, в яких відображаються умови застосування загальних екологічних вимог (технічні специфікації), ціноутворення із застосуванням нецінових критеріїв та методу оцінки вартості життєвого циклу;

розроблення та проведення навчальних курсів (для ~~ночунців~~ замовників та постачальників); ~~навчання місцевих органів влади-циклічним~~ з циркулярних та зелених ~~державним~~ публічних закупівель;

розроблення Методичних рекомендацій та проведення навчання для уповноважених представників АМКУ та ДАСУ стосовно застосування екологічних вимог в публічних закупівлях та відповідного розгляду скарг та проведення моніторингу цими органами, з метою уникнення їх помилкового визнання вимог дискримінаційними;

розроблення проєкту Національного плану дій для сприяння «циркулярним» і «зеленим» ~~державним контрактам~~ публічним закупівлям;

розроблення та сприяння компоненту циркулярних публічних закупівель у рамках регіонального конкурсу проєктів «Зелений перехід» та циркулярна економіка;

розроблення Методичних рекомендацій з оцінки та моніторингу та процедур для оцінки прогресу впровадження **зелених та циркулярних державних публічних закупівель** та врахування досягнень та визначення проблем, що виникають, і розробки рішень для них.

розроблення, актуалізація та впровадження екологічних критеріїв для програми екологічного маркування з урахуванням критеріїв циркулярності;

розроблення та впровадження фінансових механізмів, що охоплюють грантову, кредитну або гарантійну підтримку, для стимулювання впровадження циркулярних бізнес-моделей в агропромисловому комплексі;

розроблення та впровадження податкових стимулів для підприємств, що впроваджують циркулярні технології, в агропромисловому секторі;

ініціювання та координація залучення міжнародного фінансування через програми технічної допомоги, проекти двосторонньої співпраці, інструменти змішаного фінансування для розвитку циркулярних технологій в агропромисловому комплексі;

проведення технічного аналізу та підготовка до імплементації вимог НДТМ у харчовій промисловості відповідно до документів BREF;

розроблення нормативно-правових актів для інтеграції вимог BREF у систему екологічного регулювання (екологічні дозволи, викиди, водокористування, поводження з відходами);

реалізація пілотних проєктів із впровадження НДТМ на підприємствах харчової промисловості у співпраці з бізнесом;

розроблення механізму державної фінансової підтримки для підприємств, що впроваджують НДТМ (гранти, субсидії, податкові пільги);

проведення технічного аналізу та підготовка до імплементації вимог НДТМ для установок з інтенсивного вирощування птиці або свиней відповідно до документів BREF;

~~розроблення нормативно-правових актів для інтеграції вимог BREF у систему екологічного регулювання (екологічні дозволи, викиди, водокористування, поводження з відходами);~~

реалізація пілотних проєктів із впровадження НДТМ на підприємствах з інтенсивного вирощування птиці або свиней у співпраці з бізнесом;

~~проведення технічного аналізу та підготовка до імплементації вимог НДТМ у текстильній промисловості відповідно до документів BREF;~~

~~реалізація пілотних проєктів із впровадження НДТМ на підприємствах текстильної промисловості у співпраці з бізнесом;~~

~~розроблення механізму державної фінансової підтримки для підприємств, що впроваджують НДТМ (гранти, субсидії, податкові пільги);~~

розвиток інфраструктури для **нереробки** відновлення агропромислових відходів шляхом будівництва регіональних центрів збору та **нереробки** відновлення аграрних відходів і модернізації наявних потужностей;

запровадження онлайн-платформи для електронної торгівлі твердим біопаливом;

внесення змін до законодавства щодо звільнення від сплати податку за викиди CO₂ для установок, що працюють на твердому біопаливі та біогазі;

розширення строку договорів оренди земель сільськогосподарського призначення для вирощування енергетичних рослин до 20 років;

ухвалено законодавчі зміни, що стимулюють довгострокове вирощування енергетичних культур для виробництва біопалива;

впровадження системи розширеної відповідальності виробника (РВВ) для текстильної продукції;

створення мережі пунктів збору вживаного одягу та текстилю в партнерстві з органами місцевого самоврядування, бізнесом та громадськими організаціями;

розроблення та впровадження стандартів екодизайну для текстильної продукції відповідно до положень Регламенту ЄС щодо екодизайну сталих продуктів (ESPR);

розроблення та впровадження механізмів стимулювання використання вторинної сировини у текстильному виробництві;

проведення пілотних проєктів з МСП щодо застосування вимог екологічних критеріїв оцінки життєвого циклу продукції, впроваджених до національної програми екологічного маркування (І тип надання екологічної інформації про продукцію), та застосування вимог до декларування вмісту відновлених матеріалів та відходів (ІІ тип надання екологічної інформації про продукцію);

просування сталих товарів та послуг як окремої групи в проєкті «Зроблено в Україні».

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

створено та оприлюднено реєстри даних у сфері низьковуглецевої та циркулярної економіки;

розроблено та прийнято керівні принципи щодо надання пільг агробізнесу при формуванні ланцюжків створення вартості в контексті використання відходів сільськогосподарського виробництва для генерації електроенергії;

розроблено та прийнято керівні принципи та рекомендації для вдосконалення ключових ланцюжків вартості продукції (КРВС) у пластмасі та упаковці шляхом відновлення, переходу та трансформації: очищення та рекультивация землі; перехід на виробництво продуктів харчування (REFOOD); безвідходне землеробство, виробництво та споживання органічних продуктів харчування;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо надання пільг бізнесу виробництва будівельних матеріалів та будівельного бізнесу щодо формування ланцюжків створення вартості в контексті використання відходів руйнації для виробництва будівельних матеріалів;

розроблено та прийнято нормативно-правові акти щодо надання пільг бізнесу з видобутку корисних копалин з старих відходів гірничо-видобувного виробництва (хвостосховищ);

проведено обмін досвідом та узагальнено кращі практики країн-членів ЄС щодо циркулярних **державних публічних** закупівель;

розроблено та впроваджено модуль інтеграції калькулятора нецінових критеріїв у річний план закупівель із відображенням у фронт-енд інтерфейсі авторизованих майданчиків для критеріїв, які можна сформулювати у зазначеному калькуляторі (<https://nk.prozorro.ua/>);

розроблено та імплементовано модуль для формування “підказок” екологічних вимог, замовнику під час вибору коду державного класифікатора товару, при плануванні закупівель (має перспективи інтеграції AI);

створено постійну Службу підтримки зелених / циркулярних публічних закупівель;

актуалізовано впроваджені інструменти зелених публічних закупівель та розроблені нові для зелених та циркулярних публічних закупівель;

проведено аналіз готовності ринку до подальшого впровадження зелених публічних закупівель, визначено пріоритетних категорій товарів та відібрано категорій, які забезпечать найбільш релевантний досвід при проведенні пілотних публічних закупівель

проведено пілотні зелені публічні закупівлі із застосуванням критеріїв циркулярності;

розроблено та прийнято циркулярні критерії для **публічних** закупівель з високою доданою вартістю;

доповнено технічні специфікації товарів у Prozorro Market вимогами щодо їх екологічних характеристик з посиланням на відповідні стандарти, маркування та підтвердні документи;

розроблено та розповсюджено каталог екологічно чистих, а також **перероблених відновлених**, матеріалів, придатних для використання в будівництві та інших секторах;

розроблено Методичні рекомендації щодо циркулярних **державних публічних** закупівель;

розроблено пакет прикладів/template для замовників із застосування екологічних / циркулярних критеріїв в публічних закупівлях в комплекті з template тендерної документації;

розділ «Екологічні вимоги» вебсайту <https://infobox.prozorro.org/> наповнений актуальними рекомендаціями і публікаціями;

розроблено та проведено навчальні курси з зелених публічних закупівель із застосуванням критеріїв циркулярності для замовників та постачальників;

розроблено Методичні рекомендації та проведено навчання для уповноважених представників АМКУ та ДАСУ стосовно застосування екологічних вимог в публічних закупівлях та відповідного розгляду скарг та проведення моніторингу цими органами, з метою уникнення їх помилкового визнання вимог дискримінаційними;

розроблено проект Національного плану дій для сприяння «циркулярним» і «зеленим» **державним контрактам публічним закупівлям;**

розроблено національні та регіональні програми для проведення регіональних конкурсів проєктів «Зелений перехід» та циркулярна економіка;

розроблено Методичні рекомендації з оцінки та моніторингу та процедур для оцінки прогресу впровадження **зелених та циркулярних державних публічних** закупівель;

розроблено, актуалізовано та впроваджено екологічні критерії для програми екологічного маркування з урахуванням критеріїв циркулярності;

розроблено та впроваджено щонайменше один фінансовий механізм (грантовий, кредитний або компенсаційний) для підтримки циркулярних бізнес-моделей в агропромисловому комплексі;

прийнято зміни до Податкового кодексу України, що забезпечують податкові пільги для підприємств, які впроваджують циркулярні технології;

до 2027 року залучено не менше 100 млн євро міжнародних інвестицій у розвиток циркулярних технологій в агропромисловому комплексі;

проведено технічний аналіз вимог BREF, визначено ключові відмінності між європейськими та українськими нормативними актами;

прийнято нормативно-правові акти щодо інтеграції вимог BREF у систему екологічного регулювання;

запущено щонайменше **по 5** пілотних проєктів із впровадження НДТМ до 2027 року **на підприємствах харчової та текстильної промисловості;**

запроваджено фінансовий механізм підтримки підприємств, що впроваджують НДТМ у харчовій **та текстильній** промисловості;

~~проведено технічний аналіз вимог BREF, визначено ключові відмінності між європейськими та українськими нормативними актами;~~

~~прийнято нормативно-правові акти щодо інтеграції вимог BREF у систему екологічного регулювання;~~

~~запущено щонайменше 5 пілотних проєктів із впровадження НДТМ до 2027 року;~~

~~запроваджено фінансовий механізм підтримки підприємств, що впроваджують НДТМ у харчовій промисловості;~~

до 2035 року інфраструктура з **нереробки відновлення** аграрних відходів охоплює 80% потреб агропромислового сектору;

запроваджено онлайн-платформу торгівлі біопаливом, до 2027 року на платформі зареєстровано не менше 50% виробників біопалива;

ухвалено зміни до Податкового кодексу України; до 2027 року використання біопалива зросло на 30%;

ухвалено законодавчі зміни, що стимулюють довгострокове вирощування енергетичних культур для виробництва біопалива;

до 2030 року **нереробляється відновлюється** не менше 80% тваринницьких відходів у цільових регіонах; зменшено забруднення водних ресурсів та викиди парникових газів;

ухвалено законодавчі зміни, що впроваджують систему розширеної відповідальності виробника (РВВ) для текстильної продукції;

до 2027 року створено не менше 2000 пунктів збору текстилю в усіх регіонах України;

розроблено та затверджено національні стандарти екодизайну текстильної продукції, гармонізовані з вимогами ЄС;

запроваджено механізми стимулювання; частка вторинної сировини у текстильному виробництві досягла не менше 30% до 2030 року;

створено та модернізовано щонайменше 5 об'єктів із сортування та **нереробки** рециклінгу текстильних відходів;

створено потужності для **нереробки** відновлення $\geq 70\%$ шлаків та хвостів;

запущено щонайменше 3 підприємства з використанням технологій H₂-EAF та H₂-DRI;

безпечна утилізація $\geq 98\%$ радіоактивних відходів;

створено 3 промислові хаби (4 млн т/рік), логістичні хаби для збору брухту (ріст збору на 35%), 10 екотехнопарків, підготовлено 5000 фахівців;

розроблено 8 національних стандартів; сертифіковано 70% обсягів виробництва сталі; забезпечено гармонізацію з Європейським зеленим курсом;

100% нових ліцензій видано з урахуванням "зелених" критеріїв; оновлено умови 85% чинних ліцензій;

встановлено 3 пілотні установки CCUS (5 млн т/рік); створено онлайн-платформу з 10 000 користувачами; GIS-моніторинг охоплює 100% відходів; впроваджено предиктивну аналітику на 15 підприємствах;

створено Державний фонд циркулярної металургії; випущено зелені облігації на 5 млрд грн; надано податкові пільги 200+ підприємствам; реалізовано механізми компенсацій та лізингу на 200 од. обладнання;

проведено пілотні проекти з МСП щодо застосування вимог екологічних критеріїв оцінки життєвого циклу продукції, впроваджених до національної програми екологічного маркування (I тип надання екологічної інформації про продукцію), та застосування вимог до декларування вмісту відновлених матеріалів та відходів (II тип надання екологічної інформації про продукцію).

сталі товари та послуги включаються як окрема група в проєкт «Зроблено в Україні».

Операційна ціль 3.1. Підвищення інформованості населення України щодо позитивного впливу циркулярної економіки

Ця операційна ціль передбачає:

- поширення інформації про циркулярну економіку;
- розробка спеціалізованих освітніх програм для освітніх закладів, а також проведення тренінгів і семінарів для підприємців, чиновників, громадських діячів;
- підвищення обізнаності громадськості;
- освітні ініціативи для різних вікових груп та осіб з інвалідністю і ветеранів;
- співпраця з територіальними громадами;
- партнерство та співпраця.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

планування та проведення широкомасштабних інформаційних кампаній через засоби масової інформації – телебачення, радіо та друковані ЗМІ – для поширення знань про циркулярну економіку серед широкої аудиторії. Особливу увагу слід приділити демонстрації успішних прикладів циркулярних підходів, реалізованих в Україні та за кордоном;

використання таких соціальних мереж, як Facebook, Instagram, Telegram і LinkedIn, для розповсюдження інформації серед різних груп населення. Організація онлайн-заходів, конкурсів та інформаційних кампаній для залучення молоді та активних верств суспільства;

організація публічних заходів, таких як тематичні конференції, семінари та лекції, присвячені циркулярній економіці. Це забезпечить пряму взаємодію з цільовими групами та сприятиме обговоренню важливих питань та обміну досвідом;

інтеграція принципів циркулярної економіки в шкільні програми - Розробка навчальних модулів для середніх шкіл, які включають основи циркулярної економіки, екологічної свідомості та сталого розвитку. Це допоможе виховувати екологічно відповідальних громадян з раннього віку;

впровадження спеціалізованих курсів у вищих навчальних закладах, присвячених циркулярній економіці, поводженню з відходами, ресурсоефективності та еко-дизайну. Розробка магістерських програм та курсів підвищення кваліфікації для підготовки майбутніх лідерів та професіоналів у цій галузі. Адаптація найкращих навчальних курсів західних університетів;

професійна підготовка та перепідготовка для підвищення кваліфікації державних службовців, підприємців і працівників виробничих секторів, допомагаючи їм адаптуватися до нових викликів і можливостей, пов'язаних із впровадженням циркулярної економіки;

створення онлайн-курсів, доступних для широкої аудиторії, що охоплюють різні аспекти циркулярної економіки – від базових понять до детальних інструкцій із впровадження циркулярних практик. Це може включати відеолекції, інтерактивні завдання та дискусійні форуми;

регулярне проведення вебінарів для підприємців, науковців, державних службовців, громадських активістів, де вони зможуть отримати актуальну інформацію та поділитися досвідом. Такий формат навчання забезпечить широку участь з різних регіонів країни;

розробка освітніх платформ, де користувачі можуть самостійно пройти курси, перевірити свої знання та отримати сертифікати про проходження курсу. Це сприятиме широкому поширенню знань про циркулярну економіку;

проведення тренінгів для представників малого, середнього та великого бізнесу з метою впровадження циркулярних моделей у своїх компаніях. Це може включати навчання з еко-дизайну, **надання екологічної інформації про продукцію (I, II, III тип)**, управління ресурсами, впровадження нових технологій та інших ключових аспектів циркулярної економіки;

організація навчання для посадових осіб різних рівнів, які спеціалізуються на економічних, екологічних та регуляторних питаннях. Мета полягає в тому, щоб підвищити їхню компетентність у розробці та впровадженні політики для підтримки циркулярної економіки;

проведення тренінгів для освітян – вчителів і викладачів – щоб допомогти їм інтегрувати принципи циркулярної економіки у свої курси. Це сприятиме якісному викладанню нових підходів у школах та університетах;

обмін досвідом та кращими практиками – організація національних та міжнародних конференцій, на яких експерти з різних країн можуть обмінюватися досвідом впровадження циркулярної економіки. Такі заходи допоможуть розширити знання та стимулюватимуть розвиток нових ідей та проектів;

проведення семінарів для представників бізнесу, влади, громадськості та академічних кіл, присвячених обговоренню актуальних проблем та спільному пошуку рішень у сфері циркулярної економіки;

проведення тематичних семінарів в регіонах України, що дозволить врахувати місцеву специфіку та залучити ширшу аудиторію на місцевому рівні до процесу впровадження циркулярної економіки;

організація загальнонаціональних інформаційно-просвітницьких кампаній, які привертають увагу до питання відповідального використання ресурсів та охорони навколишнього середовища. Використання ЗМІ, соціальних мереж та інших каналів комунікації для максимального охоплення громадськості;

проведення регулярних заходів, таких як «Дні циркулярної економіки», «Тижні екологічної обізнаності» та інші подібні заходи, які сприятимуть підвищенню обізнаності та залученню громадськості до активних дій;

започаткування соціальних кампаній, спрямованих на зміну поведінки людей та сприяння відповідальному споживанню, повторному використанню товарів та зменшенню відходів. Використання історій успіху та прикладів із життя людей, які вже впровадили кругові практики;

розробка та впровадження програм навчання дітей та підлітків основам циркулярної економіки через ігри, конкурси та інтерактивні заходи. Це допоможе сформувати екологічну свідомість змалку;

проведення семінарів, тренінгів та лекцій для дорослих на теми сталого розвитку та циркулярної економіки. Це може включати співпрацю з місцевими громадами, бібліотеками та культурними центрами;

створення волонтерських програм, де люди можуть брати участь у проектах, які сприяють розвитку циркулярної економіки, таких як прибирання території, сортування сміття та організація заходів;

підтримка місцевих ініціатив, спрямованих на впровадження циркулярної економіки через гранти, консультації та організацію спільних проектів. Це може включати розвиток центрів повторного використання, ремонтних майстерень тощо;

організація форумів і громадських обговорень для залучення територіальних громад до діалогу про переваги циркулярної економіки та пошуку рішень конкретних екологічних проблем;

встановлення партнерства з громадськими організаціями, які вже працюють у сфері охорони довкілля, для обміну досвідом та реалізації спільних освітніх та просвітницьких ініціатив;

підтримка впровадження соціальних інновацій у існуючі партнерства, нові моделі «еко-соціальних підприємств» для кооперативів, некомерційних організацій, місцевих центрів тощо;

створення робочих груп, які об'єднують представників різних ЦОВВ та ОМС. Це забезпечить ефективну координацію дій та ухвалення узгоджених рішень, спрямованих на підтримку циркулярної економіки;

розробка програм і проектів, які об'єднують зусилля ЦОВВ та ОМС для досягнення спільних цілей у циркулярній економіці. Це може включати спільні дослідницькі проекти, програми підтримки бізнесу та ініціативи з підвищення обізнаності громадськості;

впровадження системи обміну даними та інформацією між ЦОВВ та ОМС для покращення моніторингу та оцінки результатів впровадження циркулярної економіки;

партнерство з бізнесом та неурядовими організаціями;

залучення бізнесу до реалізації проектів, пов'язаних із циркулярною економікою, через угоди про партнерство, державно-приватне партнерство та спільні ініціативи;

підтримка розвитку громадських ініціатив, спрямованих на впровадження циркулярних підходів через фінансову підтримку, консультації та спільну реалізацію проектів — мобілізація місцевих громад для активізації їхнього залучення до процесів сталого розвитку;

розробка та реалізація спільних проектів із залученням бізнесу, громадських організацій ЦОВВ та ОМС до впровадження циркулярної економіки. Це може включати екологічні дії та ініціативи, спрямовані на зміну поведінки споживачів;

участь у міжнародних проектах та ініціативах, спрямованих на розвиток циркулярної економіки та співпраця з міжнародними партнерами. Це дозволить Україні перейняти найкращі практики та отримати доступ до міжнародного досвіду та ресурсів;

участь у міжнародних форумах, конференціях та семінарах для обміну досвідом з країнами, які вже запровадили циркулярну економіку. Це сприятиме розвитку нових ідей та адаптації успішних практик в Україні;

організація програм навчання та стажування українських спеціалістів у країнах із значним досвідом впровадження циркулярної економіки. Це підвищить рівень компетентності українських спеціалістів та прискорить впровадження інноваційних підходів в Україні.

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

звіт про результати проведення широкомасштабних інформаційних кампаній для поширення знань про циркулярну економіку серед широкої аудиторії, демонстрації успішних прикладів циркулярних підходів, реалізованих в Україні та за кордоном - «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки»;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про використання таких соціальних мереж, як Facebook, Instagram, Telegram і LinkedIn, для розповсюдження інформації серед різних груп населення;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» організацію публічних заходів, таких як тематичні конференції, семінари та лекції, присвячені циркулярній економіці;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про розробку спеціалізованих освітніх програм для освітніх закладів, а також проведення тренінгів і семінарів для підприємців, чиновників, громадських діячів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про впровадження спеціалізованих курсів, магістерських програм у вищих навчальних закладах;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про професійну підготовку та перепідготовку для підвищення кваліфікації державних службовців, підприємців і працівників виробничих секторів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про створення онлайн курсів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення вебінарів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про розробку освітніх платформ;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення тренінгів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про організацію навчання для посадових осіб різних рівнів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення тренінгів для освітян;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про обмін досвідом та найкращими практиками;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення семінарів для представників бізнесу;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення тематичних семінарів в регіонах України;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» організацію загальнонаціональних інформаційно-просвітницьких кампаній;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення регулярних заходів;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про започаткування соціальних кампаній;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про розробку та впровадження програм навчання дітей та підлітків основам циркулярної економіки;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про проведення семінарів, тренінгів та лекцій для дорослих, осіб з інвалідністю і ветеранів на теми сталого розвитку та циркулярної економіки;

розділ звіту «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки» про створення волонтерських програм;

кількість грантів, та спільних проєктів територіальних громад з впровадження циркулярної економіки;

кількість організованих форумів та громадських обговорень в територіальних громадах;

кількість спільних проєктів органів місцевого самоврядування з місцевими громадськими організаціями, які вже працюють у сфері охорони довкілля, зеленої та циркулярної економіки;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки»;

кількість створених робочих груп Розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки»;

кількість розроблених програм та проєктів, які об'єднують зусилля ЦОВВ та ОМС;

діюча система обміну даними та інформацією між ЦОВВ та ОМС для покращення моніторингу та оцінки результатів впровадження циркулярної економіки;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки»;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки», кількість угод про партнерство;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки»;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки», кількість реалізованих проектів;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки», кількість успішних кейсів участі у проектах;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки», кількість участі у заходах;

розділ в звіті «Про результати впровадження стратегії циркулярної економіки», кількість участі у програмах навчання та стажування.

Операційна ціль 3.2. Впровадження екологічних, соціальних критеріїв та критеріїв управління (ESG) для розвитку циркулярної економіки

Ця операційна ціль передбачає:

розробка та забезпечення дотримання законодавчої бази впровадження ESG на основі документів ЄС (ESRS 5);

розробка та поетапне впровадження стандартів та інструментів заохочення впровадження ESG та циркулярної економіки для бізнесу;

інституційне впровадження ESG практик по відношенню до циркулярної економіки;

впровадження ESG в інвестиційні практики по відношенню до циркулярної економіки.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

адаптація та впровадження Регламенту ЄС про таксономію;

адаптація та впровадження Директиви про нефінансову звітність (NFRD) з точки зору циркулярної економіки;

адаптація та впровадження Директиви про корпоративну звітність про сталий розвиток (CSRD) по відношенню до циркулярної економіки;

адаптація та впровадження Регламенту про розкриття фінансової інформації про сталий розвиток (SFDR) по відношенню до циркулярної економіки;

адаптація та впровадження Директива про належну перевірку корпоративного сталого розвитку (CSDDD) по відношенню до циркулярної економіки;

розробка стандартів звітування про викиди парникових газів, трудові практики та різноманітність правління;

надання фінансових стимулів, податкових пільг і грантів підприємствам, які надають пріоритет стійкості та циркулярній економіці;

розробка та створення системи винагороди для тих, хто впроваджує інновації та інвестує в екологічні практики;

заохочення свідомого споживчого вибору та відповідальної корпоративної поведінки по відношенню до циркулярної економіки;

аккумуляцію ресурсів для підтримки досліджень і розробок у сфері стійких технологій і практики циркулярної економіки;

сприяння створення та/або призначення регулюючого органу та фонду;

інвестиції у громадську освіту та інформаційні кампанії, пов'язані з ESG та циркулярною економікою;

сприяння співпраці між академічними колами, підприємствами та дослідницькими установами;

сприяння співпраці між бізнесом, неурядовими організаціями та державними установами для обміну кращими практиками та розробки спільних ініціатив;

сприяння партнерству між багатьма зацікавленими сторонами, яке може стимулювати колективні дії;

інтеграція факторів ESG в інвестиційний аналіз і процеси прийняття рішень для прийняття більш обґрунтованих інвестиційних рішень;

використання факторів ESG для більш комплексної оцінки та оцінки для раннього виявлення інвестиційних можливостей;

здійснення прав власності через голосування та залучення, **що дає нам** змогу створювати додаткову довгострокову цінність, одночасно беручи на себе відповідальність **як** власниками активів.

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

адаптований та впроваджений Регламент ЄС про таксономію;

впровадження адаптованої Директиви про нефінансову звітність (NFRD) з точки зору циркулярної економіки в українське законодавство;

впровадження адаптованої Директиви про корпоративну звітність про сталий розвиток (CSRD) по відношенню до циркулярної економіки в українське законодавство;

впровадження адаптованого Регламенту про розкриття фінансової інформації про сталий розвиток (SFDR) по відношенню до циркулярної економіки в українське законодавство;

впровадження адаптованої Директиви про належну перевірку корпоративного сталого розвитку (CSDDD) щодо циркулярної економіки в українське законодавство;

розроблені стандарти звітування ESG та циркулярної економіки;

розроблені фінансові стимули, податкові пільги і гранти підприємствам, які надають пріоритет стійкості та циркулярній економіці;

розроблені системи винагороди для тих, хто впроваджує інновації та інвестує в екологічні практики;

розроблені інструменти заохочення свідомого споживчого вибору та відповідальної корпоративної поведінки по відношенню до циркулярної економіки;

закумульовані у фонді ресурси з коштів в межах бюджетних призначень та коштів міжнародних фінансових організацій для підтримки досліджень і розробок у сфері стійких технологій і практики циркулярної економіки

створено регулюючий орган/фонд;

розроблено положення про регулюючий орган/фонд;

здійснені інвестиції у громадську освіту та інформаційні кампанії, пов'язані з ESG та циркулярною економікою;

організована співпраця між академічними колами, підприємствами та дослідницькими установами;

організована співпраці між бізнесом, неурядовими організаціями та державними установами для обміну кращими практиками та розробки спільних ініціатив;

організоване партнерство між багатьма зацікавленими сторонами, яке може стимулювати колективні дії;

адаптація методології ЄС щодо інтеграції факторів ESG в інвестиційний аналіз і процеси прийняття рішень для прийняття більш обґрунтованих інвестиційних рішень;

адаптація методології ЄС щодо використання факторів ESG для більш комплексної оцінки та оцінки для раннього виявлення інвестиційних можливостей;

впровадження європейських практик реалізації прав власності через голосування та залучення, що дає змогу створювати додаткову довгострокову цінність та спонукати борати на себе відповідальність власників активів.

Стратегічна ціль 4. Сприяння інноваційному розвитку та “зеленому переходу”

Операційна ціль 4.1. Впровадження інноваційних підходів в циркулярній економіці

Ця операційна ціль передбачас:

сприяння впровадженню цифрових платформ;

сприяння впровадженню підходу продукт як сервіс;

сприяння впровадженню повторного використання;

підтримка впровадження науково-дослідної та інноваційної системи, орієнтованої на циркулярні продукти та технології.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

розробка нормативно-правових документів та керівних принципів впровадження цифрових платформ для розвитку циркулярної економіки;

інформування бізнесу про можливості цифрових інструментів циркулярної економіки;

розробка нормативно-правових документів впровадження платформ спільного доступу для розвитку циркулярної економіки;

розробка нормативно правових документів та керівних принципів впровадження лізингу для розвитку циркулярної економіки;

інформування бізнесу про можливості платформ спільного доступу для циркулярної економіки;

розробка нормативно правових документів впровадження повторного використання для розвитку циркулярної економіки;

інформування бізнесу про можливості повторного використання для циркулярної економіки;

підготовка керівних принципів щодо критеріїв і пріоритетів для циркулярних продуктів і послуг, взявши за орієнтир найкращі практики ЄС.

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

розроблено та прийнято нормативно-правові документи та керівні принципи впровадження цифрових платформ для розвитку циркулярної економіки;

проведено заходи з інформування бізнесу про можливості цифрових інструментів циркулярної економіки;

розроблено та прийнято нормативно-правові документи впровадження платформ спільного доступу для розвитку циркулярної економіки;

розроблено та прийнято нормативно-правові документи та керівних принципів впровадження лізингу для розвитку циркулярної економіки;

проведено заходи з інформування бізнесу про можливості платформ спільного доступу для циркулярної економіки;

розроблено та прийнято нормативно-правові документи впровадження повторного використання для розвитку циркулярної економіки;

проведено заходи з інформування бізнесу про можливості повторного використання для циркулярної економіки;

розроблено та прийнято нормативно-правові документи, що адаптовані до українського законодавства;

підготовлено та видано посібник з найкращих практик.

Операційна ціль 4.2. Підтримка державної політики в сфері управління відходами в контексті розвитку циркулярної економіки

Ця операційна ціль передбачас:

запровадження стандартів ЄС щодо екодизайну для запобігання утворенню відходів на етапі проектування продукції;

розробка та впровадження узгодженої та комплексної державної сировинної політики із визначенням переліку матеріалів / сировини, які є критично важливими для української економіки з метою їх циркулярного використання та постачання вторинної сировини з рециклінгу;

впровадження податку на захоронення відходів (landfill tax) з урахуванням вимог Директиви 1999/31/ЄС про захоронення відходів;

впровадження фінансового забезпечення (гарантії) для закриття та догляду після закриття для полігонів відходів;

встановлення мінімальної межі вартості тарифу на управління відходами на рівні 1% середнього доходу в регіоні на 1 особу;

впровадження пільг щодо імпорту машин для вивезення сміття, які обладнані навантажувальними, трамбувальними, демпфірувальними та іншими пристроями;

створення стимулів для використання вторинної сировини у продукції;

просування картографування відходів та промислового симбіозу;

підвищення ефективності обліку відходів для їх циркулярного використання;

розширення переліку статистичних даних щодо циркулярної економіки та розроблення «Національного плану статистики відходів» відповідно до рекомендацій на базі «Системи статистики відходів» (Framework on Waste Statistics);

розроблення цифрового паспорту продукції (ЦПП);

збільшення частки **нерероблених-відновлених** відходів.

Основні завдання для реалізації цієї операційної цілі:

затвердження вимог щодо екодизайну продукції та її багаторазового використання шляхом імплементації Регламенту ЄС 2024/1781, що встановлює рамки для створення вимог екологічного дизайну для екологічно чистих продуктів, вносить зміни до Директиви ЄС 2020/1828 і Регламенту ЄС 2023/1542, а також скасовує Директиву 2009/125/ЄС;

розроблення національної програми щодо управління критичною сировиною;

дослідження (визначення) та розроблення переліку матеріалів критичної сировини для економіки України;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів щодо податку на захоронення відходів з урахуванням вимог Директиви 1999/31/ЄС про захоронення відходів;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів щодо фінансового забезпечення (гарантії) для закриття та догляду після закриття для полігонів відходів;

внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів щодо встановлення вартості тарифу на управління відходами;

внесення зміни до додатку Grp 87-2022 Наказу Держмитслужби від 14.07.2020 №256 «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності» для віднесення машин для вивезення сміття, які обладнані навантажувальними, трамбувальними, демпфірувальними та іншими пристроями до товарної позиції 8705 “моторні транспортні засоби спеціального призначення” із одночасним їх виключення із групи 8704;

розроблення та прийняття підзаконних нормативно-правових актів щодо запровадження обов’язкової частки вмісту вторинної сировини у товарах, які купуються методом публічних закупівель;

розроблення системи розпізнавання матеріалів та ідентифікації фракцій (відходів) за допомогою комп’ютерного зору та штучного інтелекту;

створення національної платформи для картографування потоків відходів і розвитку промислової симбіозу між підприємствами;

внесення змін до Плану Державних Статистичних спостережень (ДСС) доповнення такими статистичними спостереженнями, як запобігання утворенню відходів, повторне використання продуктів та інших, що важливі для розрахунку індикаторів циркулярної економіки;

розроблення архітектури цифрових паспортів продукції для товарів (продукції) ключових секторів циркулярної економіки, орієнтуючись на стандарт **Circularity Dataset Standardization ISO 59040:2025** та інші бізнес кейси;

розроблення цифрового паспорту продукції (ЦПП) для товарів (продукції) ключових секторів циркулярної економіки на основі рекомендацій МінЦифри та результатів обговорення зі стейкхолдерами;

розроблення та прийняття правової бази для створення та ведення в Україні цифрових паспортів продукції для пакування, електричного та електронного обладнання, батарей та акумуляторів, транспорту, фармопродукції та текстильних виробів, а також вільний доступ до узагальнених та первинних даних цифрових паспортів у машиночитаних форматах;

збільшення частки **нерероблених відновлених** відходів у загальному обсязі утворених відходів.

Очікуваними результатами досягнення цієї операційної цілі є:

прийнято постанову КМУ щодо Затвердження вимог щодо екодизайну продукції та її багаторазового використання шляхом імплементації Регламенту ЄС 2024/1781, що встановлює рамки для створення вимог екологічного дизайну для екологічно чистих продуктів, вносить зміни до Директиви ЄС 2020/1828 і Регламенту ЄС 2023/1542, а також скасовує Директиву 2009/125/ЄС;

розроблено та затверджено програму із переліком матеріалів критичної сировини;

розроблено перелік матеріалів критичної сировини для економіки України;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правових акти щодо податку на захоронення відходів з урахуванням вимог Директиви 1999/31/ЄС про захоронення відходів;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти щодо фінансового забезпечення (гарантії) для закриття та догляду після закриття для полігонів відходів;

внесені зміни до підзаконних нормативно-правових актів вартості тарифу на управління відходами;

внесено зміни до додатку Grp 87-2022 до наказу Держмитслужби від 14.07.2020 №256 «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності» для віднесення машин для вивезення сміття, які обладнані навантажувальними, трамбувальними, демпфівальними та іншими пристроями до товарної позиції 8705 “моторні транспортні засоби спеціального призначення” із одночасним їх виключення із групи 8704;

розроблено та прийнято підзаконні нормативно-правові акти щодо цільових показників частки вмісту вторинної сировини у товарах під час здійснення публічних закупівель;

розроблена система розпізнавання матеріалів та ідентифікації фракцій (відходів) за допомогою комп’ютерного зору та штучного інтелекту з точністю 95+%;

створена національна платформа для картографування потоків відходів і розвитку промислової симбіозу між підприємствами;

внесено зміни до Плану Державних Статистичних спостережень (ДСС) доповнення такими статистичними спостереженнями, як запобігання утворенню відходів, повторне використання продуктів та інших, що важливі для розрахунку індикаторів циркулярної економіки;

розроблена архітектура цифрового паспорту продукції (ЦПП);

розроблено цифрового паспорту продукції (ЦПП);

розроблено та прийнято правову базу створення та ведення в Україні цифрових паспортів продукції для пакування, електричного та електронного обладнання, батарей та акумуляторів, транспорту, фармопродукції та текстильних виробів, а також вільний доступ до узагальнених та первинних даних цифрових паспортів у машиночитаних форматах;

частка **нерероблених відновлених** відходів у загальному обсязі утворених відходів у розмірі 15 % (6 % у 2020 році).

Порядок проведення моніторингу, оцінка результатів реалізації Стратегії та звітування

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної інноваційної політики в реальному секторі економіки та розробляє пропозиції щодо основних напрямів розвитку та реформування економіки, досягнення Цілей сталого розвитку, координує виконання Стратегії. Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України належить керівна роль у забезпеченні бюджетного та небюджетного (партнерів з розвитку та іноземних фінансових установ) фінансування, а також у проведенні моніторингу, оцінки реалізації Стратегії та звітування.

Основою моніторингу є система показників оцінки реалізації Стратегії (додаток 2), орієнтованих на забезпечення комплексного огляду шляхом вимірювання прямих та непрямих вигод від зростання циркулярності.

Відповідальні органи за реалізацію Стратегії забезпечують наявність ресурсів, подають інформацію для моніторингу за здійсненням заходів.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України здійснює нагляд за процесом реалізації цієї Стратегії та виконанням операційного плану і координує його. Координація між міністерствами, іншими органами, які є відповідальними за здійснення заходів цієї Стратегії, передбачає проведення нарад для узгодження дій і оцінки проміжних

результатів реалізації цієї Стратегії та виконання операційного плану. У цьому форматі координацію здійснюватимуть представники Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України, Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерства енергетики України.

Для підтримки постійної комунікації із заінтересованими сторонами, реалізації цієї Стратегії створюється формат публічно-приватного діалогу щодо розвитку циркулярної економіки, який передбачає регулярні (один раз на шість місяців, у разі потреби частіше) зустрічі та консультації із представниками заінтересованих сторін, зокрема бізнес-асоціацій, торгово-промислових палат, кластерів, інкубаторів, акселераторів, бізнес-центрів і хабів, академічних інституцій, аналітичних центрів, партнерів з розвитку і міжнародних фінансових організацій.

Також створюється Координаційна Рада, яка аналізує та узагальнює надану інформацію про стан виконання відповідного операційного плану і за результатами готує щорічний звіт про стан реалізації Стратегії, який, починаючи з 2026 року, подається щороку до 1 березня Кабінету Міністрів України та оприлюднюється на його офіційному веб-сайті.

Координаційна Рада здійснює оцінку досягнення цілей Стратегії під час підготовки щорічних звітів про виконання Стратегії у відповідному році. За результатами оцінки формуються пропозиції щодо подальшої реалізації державної політики у сфері циркулярної економіки. Результати моніторингу можуть слугувати основою для формування оперативних планів реалізації Стратегії на наступні періоди.

Координація виконання та контроль за виконанням операційного плану здійснюється Міністерством економіки, довілля та сільського господарства України.

Міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, а також інші заінтересовані сторони, визначені в операційному плані, подають щороку до 1 грудня та до 1 червня Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України інформацію про стан виконання операційного плану.

Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України аналізує та узагальнює подану інформацію про стан виконання відповідного операційного плану та за результатами готує звіт про стан реалізації цієї Стратегії, який починаючи з 2026 року щороку до 1 січня та 1 липня подається на розгляд Кабінету Міністрів України та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України.

Після публікації цього звіту Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України проводить засідання робочої групи з моніторингу за реалізацією Стратегії із залученням співвиконавців, які для участі в засіданнях робочих груп делегують уповноваженого представника з питань малого і середнього підприємництва. Крім того, до роботи залучаються громадські організації (особливо ті, які представляють інтереси окремих груп населення), бізнес-асоціації, партнери з розвитку, експерти, інші заінтересовані сторони. У разі потреби робоча група під головуванням представника Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України ухвалюватиме рішення для забезпечення реалізації цієї Стратегії згідно з планом та усунення усіх перешкод.

Фінансове, матеріальне та організаційне забезпечення реалізації Стратегії

Фінансування реалізації цієї Стратегії здійснюється за рахунок:

коштів державного бюджету в межах бюджетних програм, що спрямовуються на розвиток відповідної сфери;

субвенцій, трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів місцевих бюджетів;

коштів міжнародної технічної допомоги та секторальної підтримки ЄС, інших партнерів з розвитку, міжнародних фінансових організацій;

коштів інвесторів;

власних коштів підприємств.

Обсяг фінансування реалізації цієї Стратегії коригується з урахуванням обсягу коштів, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Джерелами фінансування для забезпечення здійснення заходів цієї Стратегії є:

кошти, передбачені Міністерству економіки, довілля та сільського господарства в державному бюджеті на реалізацію Стратегії та виконання операційного плану, та інші бюджетні кошти;

фінансування партнерів з розвитку і міжнародних фінансових організацій. Необхідні кошти акумулюються за допомогою механізму координації донорської підтримки для малого і середнього підприємництва;

кошти приватного сектора;

фінансування ЄС, зокрема “Ukraine Facility”, фінансування від програми інноваційного розвитку “Horizon Europe”, Європейської мережі підприємств, Європейської платформи співпраці кластерів, програми “Еразмус” для молодих підприємців, програм із захисту навколишнього природного середовища “LIFE” і “EU4Environment”, програми цифрової трансформації “EU4Digital”, Європейської ради з питань інновацій;

Перелік актів законодавства ЄС про циркулярну економіку:

Новий план дій щодо циркулярної економіки для чистішої та конкурентоспроможнішої Європи (СЕАР 2020)

Регламент ЄС 2024/1781, що встановлює рамки для створення вимог екологічного дизайну для екологічно чистих продуктів, вносить зміни до Директиви (ЄС) 2020/1828 і Регламенту (ЄС) 2023/1542, а також скасовує Директиву 2009/125/ЄС (набрав чинності в липні 2024 року).

Регламент ЄС 66/2010 про екомаркування ЄС.

Директива 2008/98/ЄС про відходи та про скасування деяких директив.

Директива 1999/31/ЄС про захоронення відходів.

Директива 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС.

~~Регламент ЄС 1013/2006 про перевезення відходів.~~ Регламент (ЄС) 2024/1157 Європейського Парламенту та Ради від 11 квітня 2024 року про перевезення відходів, про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 1257/2013 та (ЄС) 2020/1056 та про скасування Регламенту (ЄС) № 1013/2006.

Регламент ЄС 2025/40 від 19 грудня 2024 року про упаковку та відходи упаковки, що вносить зміни до Регламенту ЄС 2019/1020 і Директиви ЄС 2019/904, а також скасовує Директиву 94/62/ЄС.

Директива 2019/904 про зменшення впливу деяких пластикових виробів на навколишнє середовище.

Директива 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE).

Директива 2011/65/ЄС про обмеження використання певних небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні (перероблена версія).

Регламент ЄС 2023/1542 про батареї та відпрацьовані батареї, що вносить зміни до Директиви 2008/98/ЄС і Регламент (ЄС) 2019/1020, а також скасовує Директиву 2006/66/ЄС про батареї та акумулятори, а також відпрацьовані батареї та акумулятори.

Директива 2000/53/ЄС щодо транспортних засобів, що вийшли з експлуатації (під переглядом).

Директива 2019/1161/ЄС про внесення змін до Директиви 2009/33/ЄС про сприяння екологічно чистим та енергоефективним транспортним засобам.

Директива 2024/1275/ЄС про енергетичну ефективність будівель (перероблена версія).

Директива 87/217/ЄС про запобігання та зменшення забруднення навколишнього середовища азбестом.

Директива 86/278/ЄС щодо захисту навколишнього середовища, зокрема ґрунту, у разі використання осаду стічних вод у сільському господарстві.

Регламент ЄС 2020/741 про мінімальні вимоги до повторного використання води.

Директива щодо захисту вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел (91/676/ЄС).

Директива 2010/75/ЄС про промислові та тваринницькі викиди (комплексне запобігання та контроль забруднення) (перероблена версія).

Директива 2023/1791/ЄС про енергоефективність та внесення змін до Регламенту ЄС 2023/955 (перероблена версія).

Директива 96/59/ЄС про утилізацію поліхлорованих біфенілів і поліхлорованих терфенілів (ПХБ/ПХТ).

Регламент ЄС 2019/1021 про стійкі органічні забруднювачі (перероблена версія).

Регламент ЄС 1221/2009 про добровільну участь організацій у Схемі екологічного менеджменту та аудиту Співтовариства (EMAS), що скасовує Регламент ЄС № 761/2001 і рішення Комісії 2001/681/ЄС та 2006/193/ЄС.

Директива ЄС 2024/1799 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року про спільні правила сприяння ремонту товарів та про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2017/2394 та Директив (ЄС) 2019/771 та (ЄС) 2020/1828

Директива (ЄС) 2024/825 Європейського Парламенту та Ради від 28 лютого 2024 року про внесення змін до Директив 2005/29/ЄС та 2011/83/ЄС про розширення можливостей споживачів для зеленого переходу шляхом кращого інформування та кращого захисту від недобросовісної практики

Директива Європейського Парламенту та Ради щодо обґрунтування та застосування явних екологічних тверджень (Green Claims Directive) (в розробці)

СОМ/2023/306 від 15.05.2023 Повідомлення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського економічно-соціального комітету та Комітету регіонів щодо переглянутої системи моніторингу циркулярної економіки

ПОКАЗНИКИ
оцінки реалізації Стратегії розвитку циркулярної економіки України до 2035 року, як складової інтеграції в ЄС

№ з/п	Найменування показника	Одиниця виміру	Цільові значення			
			базовий рік (2025 рік)	2027 рік	2030 рік	2035 рік
I.	Виробництво та споживання:					
1	Витрата матеріалів					
а)	Матеріальний слід	тон на душу населення				
б)	Продуктивність ресурсів	грн на кг				
2	Зелені публічні закупівлі	відсоток	<10	50	80	100
3	Утворення відходів					
а)	Загальний обсяг утворення відходів на душу населення	кг на душу населення				
б)	Загальний обсяг утворення відходів (за винятком основних мінеральних відходів) на ВВП	кг на грн				
в)	Утворення побутових відходів	кг на душу населення				
г)	Утворення харчових відходів	кг на душу населення				
д)	Утворення відходів упаковки	кг на душу населення				
е)	Утворення відходів пластикової упаковки	кг на душу населення				
II.	Управління відходами:					
4	Загальні показники відновлення відходів					
а)	Частка відновлення і побутових відходів	відсоток				
б)	Рівень рециклінгу всіх відходів, за винятком основних мінеральних відходів	відсоток	≈10	15	25	40
5	Показники відновлення для окремих потоків відходів					
а)	Рівень рециклінгу загальної кількості пакувальних відходів	відсоток	≈20	30	50	70
б)	Рівень рециклінгу відходів пластикової упаковки	відсоток				
в)	Зменшення маси упаковки на душу населення	відсоток		-5	-15	-20
г)	Рівень відновлення електронних відходів	відсоток	≈10	20	40	65

д)	Частка відновлення відходів електричного та електронного обладнання, що збираються окремо	відсоток				
е)	Збір портативних батарей	відсоток	≈20	40	70	80
є)	Частка промислових та EV-батарей із цифровими паспортами	відсоток	0	50	100	100
ж)	Скорочення харчових відходів	відсоток		-15	-50	-60
з)	Право на ремонт – частка відремонтованих виробів	відсоток	≈10	15	20	25 (подвоєння)
и)	Рівень окремого збору текстильних відходів»	відсоток	<5	20	80	95
і)	Частка відходів будівництва та знесення, підготовлених до повторного використання та рециклінгу	відсоток	≈20	40	70	85
III. Вторинна сировина:						
6	Внесок відновлених матеріалів у попит на сировину					
а)	Частка використання циркулярних матеріалів	відсоток				
б)	Частка відновлення відходів після закінчення терміну служби	відсоток				
в)	Вміст вторсировини в пластиковій упаковці	відсоток	<5	15	30	50
7	Торгівля сировиною, що підлягає рециклінгу					
а)	Імпорт з країн, що не входять до ЄС	тон				
б)	Експорт до країн, що не входять до ЄС	тон				
в)	Торгівля всередині ЄС	тон				
IV. Конкурентоспроможність та інновації:						
8	Приватні інвестиції, робочі місця та валова додана вартість, пов'язані з секторами циркулярної економіки					
а)	Приватні інвестиції	% ВВП				
б)	Зайнятість	% зайнятості				
в)	Валова додана вартість	% ВВП				
9	Зелені інновації					
а)	Патенти, пов'язані з управлінням відходами та їх відновленням	кількість та кількість на мільйон жителів				
	Кількість еко-індустріальних парків	кількість	1	2	5	10
	Підприємства у промисловому симбіозі	кількість	≈20	50	200	500
V. Глобальна сталість та стійкість:						
10	Глобальна сталість					

		індекс 2010=100 та кількість випадків порушення глобальних меж				
а)	Споживчий слід					
б)	Викиди парникових газів від виробничої діяльності	кг на душу населення		-3	-7	-10
11	Стійкість					
а)	Залежність від імпорту матеріалів	відсоток	100	95	85	80
б)	Самозабезпеченість сировиною	відсоток				